

Kymin Paperiteollisuus Oy:n julkaisu 55. vuosikerta

10 MILJOONAA HAJUHAITTOJEN VÄHENTÄMISEEN:

Loput laimeista hajukaasuista polttoon

Haamukoneet lisäsivät roimasti Kymmene Oy:n tuotantokykyä. Sivu 2.

Kymi sponsoroi Kouvoja ensi-kaudella. Sivu 3.

VTT tutki perusteellisesti Kuusanniemen sellutehtaan aiheuttamat hajuhaitat. Sivu 4.

Lukemat-tomia viestejä paperilla. Sivu 5.

Verlasta tehtiin lyhyt-elokuva. Sivu 7.

Kymin järjestämän kirjapaino-alaan liittyvien muistelojen ja kaskujen keruukilpailun sato on koottu yksiin kansiin. Sivu 8.

Vuosisadan alussa rakennettu Elvingin torni on jälleen auki yleisölle. Sivu 12.

31.8.1995

KUVA: KIMMO REKIMIES

Laimeiden hajukaasujen keräilyä varten Kuusanniemeen rakennetaan yli kilometri uutta putkistoa.

Kuusanniemen sellutehtaan keittämön, pesemön ja esilajittamon laimeat hajukaasut tullaan vastaisuudessa keräämään polttoon.

Toistaiseksi käsittelemättöminä ulkoilmaan pääsevät laimeat hajukaasut kerätään putkistoa myöten 1-2 -linjojen tuloihin rakennettuun jäähdytyspesuriin. Pesurista kaasut johdetaan soodakattila 2:n palamisilman mukana polttoon.

Syksyn aikana käyttöön otettava investointi maksaa noin 10 miljoonaa markkaa. Nyt polttoon tulevat hajukaa-

sut muodostavat vain pienen osan kokonaishajupäästöistä, niiden käsittely vähentää jonkin verran tehdasalueen hajuhaittoja. Jo aiemmin on toteutettu sellutehtaan väkevien hajukaasujen sekä haihduttamolla syntyvien laimeiden hajukaasujen keräily ja poltto. Investoinnin jälkeen käytännöllisesti katsoen kaikki sellutehtaan laimeat hajukaasut käsitellään polttamalla.

Kuusanniemen sellutehtaan hajukaasujen keräily- ja käsittelyjärjestelmästä tulee yksi täydellisimmistä maailmassa. Tämän jälkeen tehtaalta ei

normaalissa ajotilanteessa poistu käsittelemättömiä hajukaasuja. Jäljelle jäävä haju on lähtöisin soodakattilan ja meesauunien savukaasuista, joiden hajumäärä pidetään niin alhaisena kuin se nykysteknikalla on mahdollista. Täysin hajuton sulfaattisellutehdas ei vielä ole teknisesti mahdollinen.

Laitteiston päätoimittaja on Tampella Power.

Enemmän hajukaasuista ja niistä tehdystä tutkimuksesta sivulla 4.

Kymille Suomen ensimmäinen sertifioitu metsäteollisuuden ympäristöjärjestelmä

Sivu 6.

Uudet päällystysasemat JA LISÄÄ TUOTANTOA

PK 7

uusitaan ensi vuonna

Kymin konepäälystettyä hienopaperia valmistava PK 7 saa uudet päällystysyksiköt. Vuoden 1996 syksyllä toteutettava uusinta nostaa koneen tuotantokykyä niin, että PK 7:sta tulee yksi luokkansa tehokkaimmista paperikoneista Euroopassa.

Koneen päällystysyksikkö korvataan kahdella teräspäällystysasemalla, samalla koneen ajonopeus pystytään nostamaan 800:sta 900:ään metriin minuutissa. Vuotuinen tuotantokyky kasvaa 100 000 tonnista 130 000 tonniin.

Uusinta parantaa PK 7:n tuotteiden laatua. Investoinnin jälkeen PK 7 valmistaa konopäälystettyjä, mattakalanteroituja hienopapereita, joiden pintapainoalue on 70-170 g/m². Paperi tullaan

markkinoimaan pääasiassa rullina. Osa tuotannosta on tarkoitus myydä Kymmene-konsernin aikakauslehtipaperitoimialan kautta.

Tehostusinvestoinnin arvo on noin 100 miljoonaa markkaa. Investointiin kuuluu myös pastakeittiön laajenus, automaatiomuutokset, konesalin lämmöntalteenoton ja ilmastoinnin muutokset. Uusinnan vaatima kolmen viikon pituinen seisokki pidetään vuoden 1996 syyskuussa.

PK 7 käynnistyi vuonna 1970, jolloin se oli Euroopan suurin hienopaperikone. Vuonna 1989 kone modernisoitiin perusteellisesti: paperikone varustettiin kaksoisviirillä, filmiliimapuristimella, Bill Blade-päällystysasemalla sekä mattakalanterilla. Koneen leveys on 4,6 metriä.

UUSI VALKAISUVAIHE KÄYTTÖÖN JUHANNUKSENA

Mäntyvalkaisun saneeraus käynnissä

Kuusanniemen sellutehtaan mäntylinjan valkaisimon saneerausprojekti on käynnissä. Ensimmäisenä osana uudistusprojekti otettiin käyttöön uusi EOP-vaihe juhannusseisokissa.

Mäntylinjaa on uusittu 90-luvulla huomattavasti: vuonna 1993 toteutettiin keittämön muutos, 1994 rakennettiin happivalkaisimo ja tänä vuonna alkaneessa projektissa uusitaan mäntylinjan valkaisimoa sekä jälkilajittelua.

Vuonna 1977 käynnistynyt 2-linjainen, 5-vaiheinen valkaisulinja muutetaan 1-linjaiseksi, 4-vaiheiseksi prosessiksi. Myös jälkilajittelu uusitaan yksilinjaiseksi. Projektissa hyödynnetään olemassa olevia laitteita mm. valkaisu-orneja ja pesureita sekä 1-2 linjoilta vapautuneita laitteita.

3-linjan prosessiautomaatiojärjestelmään liitetään valkaisu- ja jälkilajittelun mittaukset, säädöt ja moottoriohjatukset sekä prosessitietokanta ja raportointi. Instrumentoinnin

kenttälaitteissa siirrytään pneumatiikasta nykyaikaiseen elektroniikkaan.

Projekti valmistuu kesällä 1996. Viimeiset kytkennät

Juhannuksena käynnistyneessä EOP-vaiheessa on samanlainen paineistettu esireaktori kuin happivalkaisussakin (uusi reaktori on vasemmalla oleva kapea torni).

tehdään juhannusseisokissa. Investoinnilla pidennetään laitteistojen elinikää merkittävästi. Samalla pystytään vas-

Jatkuu sivulla 3.

POVARI

Tuulen tuomaa/omia oivalluksia

Eli "täsmennyksiä" taloustietoon:

- Lama on kuin kulkukauppias. Kulkee talosta taloon eikä hevini hellitä.
- Pakkosäästöt osoittavat, ettei hyvinvointi ole todellista.
- Saavutettujen etujen Suomessa menojen leikkauksia pidetään riistona.
- Pahin edistyksen jarru on sitoutuminen menneisyyteen.
- Inflaatio on verotusmuoto, joka voidaan panna toimeen säätämättä lakeja.
- Verot ja tulonsiirrot ovat poliitikkojen vallan lähde.
- Verotaakan kasvu on byrokratian hinta.
- Säännöstely suo mahdollisuuden laillistettuun kartelliin.
- Kelluva valuutta on kansantalouden osake, joka heijastaa maan taloudellista tilaa.
- Talouden ylläpito on kestävyyslaji ja kansantalous purje-laiva, joka ottaa tuulensa yrityksistä.
- Poliitikassa voi onnistua tekemällä kompromisseja. Taloudesta ei.
- Menestyvät ihmiset ovat osoitus maan talouselämän toimivuudesta.
- Rahan perässä ei pidä juosta. On mentävä sitä vastaan.
- Ihmiset ovat illuusioiden eivätkä tosiasioiden vankeja.
- Jos tietämättömyys jakaisi osinkoa, ansaitsisivat ihmiset omaisuuksia.
- Ilman ongelmia ei syntyisi uusia mahdollisuuksia.
- Muutos ja saneeraus eivät ole katastrofeja. Katastrofi on, jos ne jätetään tekemättä.
- Hölmöt tekevät samoja virheitä. Fiksut uusia.
- Seminaareissa leviää p – eikä tieto.
- Pehmeät arvot syntyvät kovalla teknologialla.
- Ylikorostettu tasa-arvo johtaa keskinkertaisuuteen.
- Vain sanakirjoissa on menestys ennen työtä.
- Metsäteollisuus muistuttaa keinutuolia. Välillä mennään ylös, välillä alas.
- Ihmiset ja kansat käyttäytyvät järkevästi vasta sitten, kun kaikki muut mahdollisuudet on käytetty loppuun.
- Toimenkuvansa veroinen. Edunvalvontajohtaja Raimo Kantola.
- Talouselämän peräsimessä: Enrooth, Tvárooth ja Tre-rooth.

HAAMUKONEPROJEKTIN LOPPUTULOS

Lähes 400 000 tonnin lisätuotantokyky vuodessa

1990-luvun alkupuolella suoritettujen kansainvälisten tuotannon tehokkuusvertailujen pohjalta arvioitiin, että konsernin paperikoneilla oli piilossa tuotantopotentiaalia. Potentiaalinen saamiseksi käyttöön laskettiin saavutettavissa oleva potentiaalinen tuotantotaso ja tarkasteltiin kunkin tehtaan kanssa, mihin tasoon kukin kone voi päästä.

Näiden periaatteiden mukaan konsernin tuotannon tehostusprojekti (TT-projekti eli haamukoneprojekti) lähti käyntiin vuoden 1991 lopulla. Tuotannon tehostusprojektissa kukin kone kilpaili itseään vastaan saavuttaakseen laskennallisesti asetettua tavoitteen.

Pääjohtaja **Harri Piehlin** johdolla käynnistetyn projektin ensimmäisessä vaiheessa vuonna 1992 oli tavoitteena lisätä konsernin paperintuotantoa ilman merkittäviä investointeja yhden keskikokoisen paperikoneen verran. Jokaisessa tytäryhtiössä järjestettiin asiaan sisäajamiseksi 2–3 pääjohtajan vetämää kokousta.

Vuonna 1993 divisioonajon va-

kiinnuttua hanke siirtyi toimialatasolle. Tällöin myös toteutettiin pieniä investointeja tehokkuuden parantamiseksi. Tytäryhtiöissä pidettiin asiaan liittyvät kokoukset toimialajohtajien johdolla.

Kolmannessa vaiheessa vuonna 1994 tuotannon tehostaminen siirtyi tytäryhtiöiden johdon vastuulle.

Jo ensimmäisenä vuonna konsernin paperintuotanto nousi vertailuvuoden 1991 noin 8 000 tonnista 8 500 tonniin päivässä ja tavoite ylitettiin selvästi. Saavutuksella oli merkitystä konsernin tulokselle ja se loi tehtaille uskoa, että omin toimenpitein oli mahdollista parantaa tuotantotehokkuutta ilman merkittäviä investointeja.

Seuraavan vuoden tuotannon tehostamistavoitteeksi asetettiin edelleen lisäystavoitteeksi puolet edellisvuoden parannuksesta. Myös tämä tavoite ylitettiin ja paria konetta lukuunottamatta kaikki saavuttivat päämääränsä. Myös vuodelle 1994 asetettu tavoite, vuoden 1993 lopun tuotantotason ylläpitäminen vuosikeskiarvona, ylitettiin.

Systemaattinen seuranta

Haamukoneprojektin keskeinen tavoite oli oppia koneiden tehokkuuden systemaattinen seuranta ja saattaa se osaksi aktiivista ajattelua. Merkittävintä ei ollut verrata koneita toisiinsa, vaan kilpailu tapahtui vertaamalla koneen suoritusta sen aikaisempaan toimintaan ja mahdollisuuksiin parantaa omaa tasoaan.

Kymmene Oy:n teknillisen johtajan, **Antti Lareksen** mukaan usein marginaaliset pullonkaulainvestoinnit ovat myös kaikkein kannattavimpia, koska jokaisen valmistetun lisätonnin kate on hyvä, ja lisäksi saadaan sidotusta pääomasta ja käytetystä henkisestä pääomasta mahdollisimman hyvä vastine.

Kymmene Oy:n paperiteollisuudessa vuosina 1992–1994 toteutettu tuotannon tehostamisprojekti onnistui siis hyvin. Tuotannon tehostamisprojektin aikana konsernin keskimääräinen paperin päivätuotanto nousi vuoden 1991 noin 8 000 ton-

nista yli 9 100 tonniin. Kokonais- tuotanto kasvoi lähes 400 000 tonnia vuosituotannoksi laskettuna. Vuosina 1992–1994 hienopaperitoimialan tuotantotehokkuus parani vuoteen 1991 verrattuna lähes 20 prosenttia ja aikakauslehtipaperitoimiala lisäsi tuotantotehokkuuttaan lähes 10 prosenttia. Tuotannon tehostaminen lisäsi merkittävästi myös kassavirtaa ja kannattavuutta.

Koko projektin ajan seurattiin tuotannon kehitystä systemaattisesti tytäryhtiöissä ja mahdollisuuksien mukaan myös kullakin tuotantolinjalla sekä kuukausittain konsernin ylimmässä johdossa.

Hyviä tuloksia Kuusankosken alueella

Koko projektin 1992–1994 aikana merkittävästi tuotantoaan kasvattivat Kymin koneista PK 8, päällystyskone ja PK 7.

Parhaan tuloksen saavutti päällystyskone, joka paransi omaa tuotantonsa yli 30 prosenttia. Seuraavi-

na olivat järjestyksessä PK 7 ja PK 8, kumpikin lähes 20 prosentin tuotannon tehokkuuden parannuksella.

Hienopaperitoimialan koneista Norland Paperin uusi PK 4, joka projektin alussa oli vielä käynnistysvaiheessa, lisäsi luonnollisesti tuotantoaan eniten.

Aikakauslehtipaperitoimialan koneista parhaiten menestyi Kaukaan PK 2, joka paransi omaa tuotantonsa noin 15 prosenttia. Seuraavina olivat Kaukaan PK 11 sekä Chapellen PK 6. Lähes 10 prosentin tason saavutti myös Lappeenrannan PK 1. Eniten vuositasolle laskettua tuotantoaan paransi Kaukaan PK 2.

Vuonna 1994 tuotannon tehostamisessa onnistuivat hienopaperikoneista parhaiten Nordlandin PK 4 ja Kymin PK 7 sekä aikakauslehtipaperikoneista Kaukaan PK 11.

Tuotanto on kehittynyt suotuisasti myös vuoden 1995 aikana ja heinäkuussa paperikoneilla tehtiin kaikkien aikojen tuotantoennätys. Keskimääräinen päivätuotanto oli lähes 9 500 tonnia päivässä.

Jatkoa etusivulta.

Mänty- valkaisun ...

taamaan paremmin kasvaviin vaaleus- ja puhtausvaatimuksiin, parannetaan käyttövarmuutta sekä vähennetään kemikaali- ja kunnossapitokustannuksia. Jätevesien määrä ja AOX-kuormitus alenevat muutosten ansiosta. Uusinnassa otetaan huomioon myöhemmin mahdollisesti toteutettava vesikiertojen sulkeminen, eli TEF (Totally Effluent Free) -prosessi. Myös kokonaan kloorikemikaalittoman TCF (Totally Chlorine Free) prosessiin siirtymiseen varaudutaan.

Projektilla ei ole suoranaista vaikutusta käyttö- tai kunnossapitohenkilöstön määrään. Nyt toteutettavan investoinnin kustannusarvio on 70 miljoonaa markkaa. Projektin toteututtua mäntylinjan laitteistoja on uusittu 90-luvulla yli 200 miljoonalla markalla.

Juhannuksena tuotantoon otetun uuden EOP-vaiheen käynnistyminen sujui käyttöpäällikkö Heikki Hyvärisen mukaan hyvin. Laitos on toiminut odotetusti, sen optimointi on kuitenkin vielä kesken. EOP-vaiheessa on samanlainen happikäsittelyn mahdollistava paineistettu esireaktori kuin viime vuonna käyttöön otetussa happivalkaisussa. Paineistuksen ansiosta vaiheessa voidaan käyttää peroksidin ohella happea, joka yhdessä korkean lämpötilan kanssa mahdollistaa klooridioksidin käytön vähentämisen.

"Jätevesien AOX-kuormituksen osalta olemme jo saavuttaneet tavoitteen. Jatkossa seuraa vielä laadullisin ja taloudellisin perustein tehtävä hienosäätö", Hyvärinen kertoo.

Kymi Kouvojen pääsponsoriksi

Kymmin Paperiteollisuus Oy on solminut kouvolaisten koripalloilun erikoisseuran, Kouvo ry:n kanssa yhteistyösopimuksen kaudelle 1995-96. Sopimuksen mukaan Kymistä tulee Kouvojen pääsponsor. Kouvojen edustusjoukkue voitti koripallon Suomen mestaruuden 1995, minkä lisäksi se voitti myös Pohjoismaiden seurajoukkueiden mestaruuden kuluvan vuoden alussa.

"Kymi kiinnostui tästä yhteistyömahdollisuudesta Kouvojen tekemän varsin poikkeuksellisen tarjouksen perusteella. Kymi ei ole tässä sopimuksessa pelkkänä maksavana osapuolena, vaan saamme Kouvoilta sijoituksellemme monipuolista vastinetta. Seura on lupautunut järjestämään mm. kymmenen joukkuepelin periaatteisiin liittyvää valmennustilaisuutta Kymmin valitsemille osallistujille. Tämä sopii erinomaisesti omiin koulutustavoitteisiimme, joissa pyritään niin ikään saumatomaan yhteistyöhön organisaation

kaikilla tasoilla", toteaa Kymmin toimitusjohtaja Johan Furuholm.

Yhteistyösopimukseen kuuluu lisäksi mm. yksi pääsylippu SM-runkosarjan otteluun jokaiselle Kymmin vakinaisessa palveluksessa olevalle henkilölle, henkilökohtainen Kouvojen kausikortin ostajille sekä VIP-tilaisuuksia Kymmin asiakkaille ja sidosryhmävieraille.

Kouvojen kotiottelut pelataan Mansikka-ahon hallissa Kouvolassa. Ensimmäinen runkosarjan kotiottelu on 15.10. pelattava Kouvo-

KUVA: RAIMO SÄVILÄ

Peliasuja esittelemässä Kouvojen kapteeni Jukka M. Toijala (vas.) ja laiturit Sami Mäkinen.

KTP. Aiheesta enemmän lehtemme seuraavassa numerossa.

Kuusanniemessä myllätään

Kuusanniemen uusiin liikennejärjestelyihin liittyvät rakennustyöt ovat käynnissä. Näkyvin kohde on nykyisen portin ja sellutehtaan vanhojen puhdistuslaitteiden väliin nousevan vartiokeskuksen perustustyömaa. Rakennuksen elementtiasennukset alkoivat viikolla 34.

Sellutehtaan pohjoispäähän on myös tehty kaivanto vartiokeskuksen

kaukolämpö-, raakavesi ja juomavesiputkia sekä sähköjohtoja varten.

Paperitehtaan parkkipaikka sekä sellun vanhojen puhdistuslaitteiden päälle rakennettavan parkkipaikan perustustyöt ovat valmiit - molemmat alueet odottavat asfaltointia. Uuden portin viereen tulevan parkkipaikan rakennustyöt alkoivat elokuun lopulla ja vaakatie sekä uuden autovaa'an perustustyöt ovat

käynnissä.

Hakekasoille johtavan Kaarteenlahdentien kunnostustyöt ovat käynnissä ja uuden tieosan täytöt on tehty.

Uudet liikennejärjestelyt sekä vartiointikeskus valmistuvat marraskuun aikana. Rakennusurakoinnista vastaa kouvolaalainen rakennusliike Kolmera Oy ja maanrakennustöistä Teräsbetoni Oy, Kuusaan Maansiirto.

Hake kiertoon

Kuusanniemen hakekasoja on kierrätetty kesän aikana: puskutraktori työntää purkuruuvien ulottamattomiin pudonneen hakkeen keskelle kasaa, jotta hake saadaan käyttöön.

Käyttöinsinööri Matti Tikan mukaan kasat kierrätetään keran vuodessa, jotta reunoille jäävässä hakkeessa ei ehdi tapahtua laadullisia muutoksia. Kierrätettävänä oleva alue joudutaan ajamaan tyhjäksi ja reumat käsitellään pieni osa kerrallaan.

Kuorimon puolella sijaitseva koivukasa kierrätettiin kesäkuussa, joenpuoleisen mäntykasan kierrätys alkoi heinäkuussa ja päättyi elokuun puolivälissä. Puskutraktorin työ ei kestä kauan, vain muutaman tunnin kerrallaan, suurin osa ajasta kuluu kasan tyhjentämiseen. Väliajat traktori odottaa Kuusanniemessä.

Kumpaankin hakekasaan mahtuu noin 50 000 kiintokuutiometriä haketta, irtokuutiometreinä määrä on 120 000.

KUVA: KIMMO REKIMES

Alkuminuuttien onnistunut toiminta säästi suurpalolta

Lähes 1 000 tonnia paalattua keräyspaperia ja osa Hyötypaperi Oy:n käyttöön peruskorjatuista varastorakennuksista tuhoutui 13.8. tulipalossa Kymintehtaan alueella. Lasten tilitikkuleikeistä alkaneen palon vahingot olivat lähes 700 000 markkaa.

Tulipalo uhkasi lisäksi viereistä varastorakennusta, jossa Hyötypaperi Oy:llä on tuotantotiloja ja jossa Kymillä oli tuolloin noin 7 000 tonnia sellua. Noin 35 miljoonaa markan vahingoilta kuitenkin säästyttiin palo- ja pelastushenkilökunnan riipeän toiminnan ansiosta.

Myös Kymmin sheema-auton kuljettaja Hannu Muukka toimi ripeästi. Hän hinasi autollaan kahden tehdaspalokunnan jäsenen avustamana Hyötypaperi Oy:n kuorma- ja pakettiautot palolta turvaan.

Johtaja Teuvo Karhu toteaa, että Kymintehtaan tehdaspalokunnan toiminta heti tapahtuman alkuminuuteilla oli ratkaisevaa sellua sisältäneen varastorakennuksen varjelmiseksi tuholta. Tässä tilanteessa paloaseman sijainti edesauttoi toimintaa.

Karhu toteaa, että samalla vahvistuivat oikeiksi pitkällä olevat suunnitelmat tehdaspalokunnan siirtämiseksi Kymien puolelta Kuusanniemeen lähelle tuotantolaitoksia ja varsinaisia riskikohteita.

KUVA: KIMMO REKIMES

Ensimmäisenä palopaikalle saapui Kymien tehdaspalokunnan päällystöpäivystäjänä toiminut Erkki Salminen (vas.). Sheema-auton kuljettaja Hannu Muukka hinasi autollaan turvaan kaksi paloaluetta olutta autoa.

Voikkaan paperitehtaalle uusi tuotanto- ennätys

Kaukas Oy:n Voikkaan paperitehtaalla saavutettiin heinäkuussa uusi koko tehdasta koskeva kuukausituotantoennätys 40 878 tonnia. Tehtaan aikaisempi ennätys 39 621 oli viime vuoden lokakuulta. Samalla tehtaan paperikoneista PK 17 pääsi niin ikään uuteen ennätyslukuun, 7 969 tonnia/kuukausi, joka ylitti hienokseltaan koneen viime maaliskuisen ennätysten, 7 947 tonnia.

METSÄTEOLLISUUDEN HAJUA 1,7 PROSENTTIA KOKONAISAJASTA

Kymin hajuhaitat kartoitettu

Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen, VTT Ympäristötekniikan tekemä tutkimus Kymin Paperiteollisuus Oy:n tuotantolaitosten ympäristössä esiintyvistä hajuhaitoista on valmistunut. Tutkimus tehtiin 1 000:n ympäristön kotitalouksiin jaetun kyselylomakkeen sekä puoli vuotta kestäneen asukaspaneelitutkimuksen avulla.

Kyselylomakkeet jaettiin helmikuussa 1994 satunnaisesti alueelle, joka ulottui 15 kilometrin etäisyydelle tuotantolaitoksista. Lomakkeissa tiedusteltiin kotiympäristössä esiintyviä ympäristöhaittoja, minkälaisia hajuja esiintyy ja miten häiritsevinä ne koetaan.

Kyselyyn vastasi 230 henkilöä, vastauksissa kaakkoisuunta (Kouvolan keskusta) oli paremmin edustettuna kuin muut ilmansuunnat. Tutkimusalueella esiintyi kyselyn perusteella hajua 3,4 prosenttia kokonaisajasta. Metsäteollisuudesta peräisin olevaa hajua oli 1,7 prosenttia kokonaisajasta.

Asukaspaneelitutkimuksen seuranta-alue ulottui 9,1 kilometrin etäisyydelle tehtaista. Ympäristön asukkaista koottu paneeli seurasi kuuden kuukauden ajan (1.10.1994–31.3.1995), miten usein ja millaista hajua heidän kotiympäristönsä ulkoilmassa esiintyy. Paneelin osanottajat koottiin kyselytutkimuksessa halukkaiksi ilmoittautuneista – havainnoinnin aloitti 43 henkilöä, joista 28 jatkoi seuranta tutkimuksen loppuun asti. Lähinnä seurattiin hajun kestoa ja laatua sekä sitä, miten häiritsevänä haju koettiin.

Asukaspaneelitutkimuksen aikana Kymin aiheuttamaa hajua esiintyi 1,5 prosenttia kokonaisajasta – yleisesti (jostain lähteestä tulevaa) hajua esiintyi 1,9 prosenttia ajasta. Keskimäärin 13 prosenttia tutkimusalueen asukkaista koki metsäteollisuuden hajun selvästi häiritseväksi.

Jossain määrin hajuhaittaa

Kyselytutkimuksessa pyydettiin arvioimaan miten ympäristöhaittoja esiintyy asteikolla 'ei ollenkaan – erittäin paljon'. Häiritsevyyksasteikko oli 'ei häiritse – sietämätön' ja hajun esiintymistä piti arvioida asteikolla 'ei koskaan (0 kertaa vuodessa) – melkein joka päivä (250 kertaa vuodessa)'.

Hajun haitta-asteen määrittämistä pidettiin tutkimuksen tehneen VTT:n tutkija **Mona Arnoldin** mukaan tärkeänä, koska Suomessa, kuten monessa muussakin Euroopan maassa, ympäristössä esiintyvään hajuun voidaan puuttua lainsäädännön perusteella, jos voidaan todeta, että haju koetaan selvästi häiritseväksi.

Tutkimukseen vastanneiden mielestä alueella esiintyi keskimäärin vähän tai jossain määrin hajua ja meluhaittaa. Pöly- tai muita ympäristöhaittoja pidettiin melko olemattomina. Haju koettiin yleisesti vakavammaksi ympäristöhaitaksi kuin melu tai pöly.

Hajuhaitan vakavuus oli suurimmillaan 0–2 ja 4–6 kilometrin etäisyydellä tehtaista. Suurin osa 4–6 kilometrin etäisyyden vastauksista koski Kouvolan keskustaa. Melu- ja pölyhaittaa esiintyi tasaisemmin 15 kilometrin päähän tehtaasta ulottuvalla tutkimusalueella.

Häiritsevän hajun esiintymisestä mainitsi 33 prosenttia vastaajista, hajun kiusallisuus arvioitiin kuitenkin keskimäärin vähän häiritseväksi. Hajua esiintyi noin kerran kuukaudessa ja sen voimakkuus arvioitiin selväksi. 10 prosenttia vastaajista ilmoitti kokevansa hajun hyvin häiritseväksi.

Kyselyssä pyydettiin erittelemään, millaisia hajuja ympäristössä esiintyy. 63 prosenttia kuvauksista liittyi metsäteollisuuden päästöihin,

muiksi lähteiksi arvioitiin mm. liikenne, VR:n kemikaalikuljetusten liuotepäästöt Kouvolassa, leipomo, rypsitehdas, teurastamo/makkara-tehdas, lanta ja maanviljely.

16 prosenttia kyselytutkimuksen vastaajista ilmoitti, ettei heidän ympäristössään esiinny hajua eivätkä he juuri koe muitakaan ympäristöhaittoja.

Asukaspaneelitutkimuksessa hajuhaitat luokiteltiin asteikolla 'ei ollenkaan häiritsevää – häiritsee paljon'. Kymin Paperiteollisuus Oy:stä peräisin olevaa hajua esiintyi keskimäärin 1,5 prosenttia kokonaisajasta (joksi laskettiin 24h/vrk). Selvästi häiritsevää hajua esiintyi 0,7 prosenttia ajasta.

Selluntuotantoon liittyvä haju kärsitti keskimäärin 80 prosenttia kaikista havainnoista. 13 prosenttia havainnoitsijoista koki hajun selvästi häiritseväksi. Hajuhaitat vaihtelivat eri etäisyydellä tehtaasta: 0–3 kilometrin säteellä 12 prosenttia koki hajun häiritseväksi, 6–9,1 kilometrin etäisyydellä 7 prosenttia.

Yksilöllisiä eroja

Kertakyselyn vastausten, kuten myös asukaspanelistien havainnois-

sa esiintyi melko suuria yksilöllisiä eroja. Kolmen kilometrin laajuinen vyöhykkeen sisällä toiset vastaajista ilmoittivat, että hajua ei esiinny ollenkaan, toiset taas aistivat sitä melkein puolet ajasta.

Mona Arnoldin mukaan vaihtelut

ovat tyypillisiä kenttätutkimukselle. Tärkeänä hän pitää riittävän laajaa aineistoa, jotta poikkeavien havaintojen vaikutus ei korostu liikaa.

Asukaspaneelin jäsenten työskentelyä pidetään melko luotettavana. Hajun laatuvausten ja havainto-

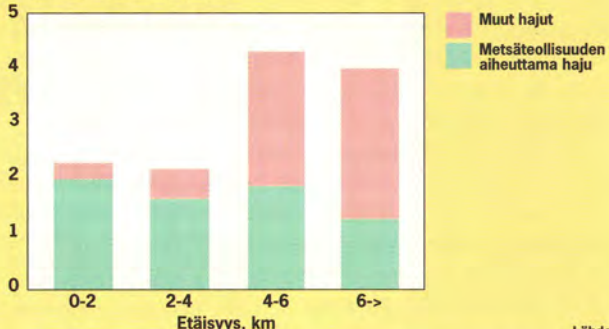
Hajuhaitat kartoitettiin kysely- ja asukaspaneelitutkimuksen avulla. Tuhat kyselytutkimuskaavaketta jaettiin satunnaisesti talouksiin, jotka sijaitsevat 15 kilometrin säteellä Kousanniemen sellutehtaasta (yhtenäinen viiva). Kyselytutkimus kattoi alueen, joka ulottui 9,1 kilometrin päähän tehtaasta (katkoviiva).

TEKSTI, PIIRROKSET JA KUVA: KIMMO REKIMIES

Hajun esiintymistiheys

(% kokonaisajasta)

Hajun esiintymistiheys, %

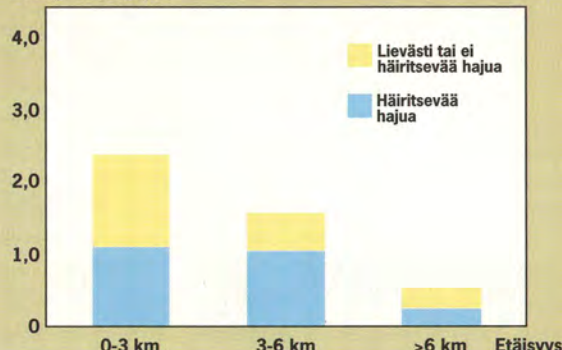
Lähde: VTT

Kyselytutkimuksen perusteella saatu alueella esiintyvän hajun esiintymistiheys (prosenttia kokonaisajasta) sekä Kymin Paperiteollisuus Oy:n osuus kokonaishajupäästöistä.

Hajupäästöt

asukaspaneelitutkimuksen mukaan

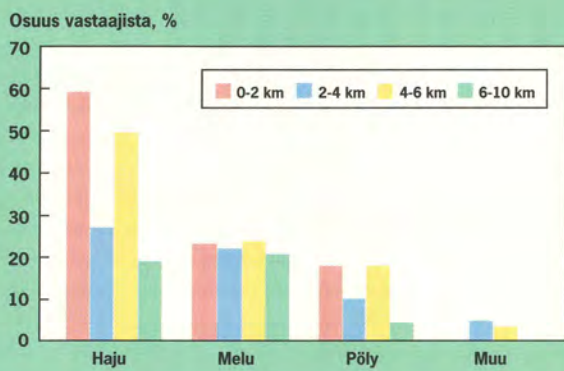
Esiintymistiheys, %

Lähde: VTT

Asukaspaneelitutkimuksessa määritetty Kymin Paperiteollisuus Oy:n tuotannon aiheuttama hajupäästö.

Ympäristöhaittojen häiritsevyys

Lähde: VTT

Osuus kertakyselyyn vastanneista, jotka pitivät kotiympäristössään esiintyviä ympäristöhaittoja selvästi häiritsevinä.

hetkellä vallinneen tuulen suunnan perusteella tutkijat pystyivät melko hyvin erottamaan havainnot, jotka eivät voineet olla peräisin Kymin Paperiteollisuus Oy:stä.

Paneelin jäsenten hajuherkkyydessä esiintyi melko suuria vaihteluita. Tutkija muistuttaa lisäksi, että Kymin hajukuorma oli kaiken kaikkiaan melko pieni, 1-2 prosenttia kokonaisajasta, jolloin yksilöllisesti poikkeavien havaintojen vaikutus korostuu.

Hajuille ei ohjearvoja

Suomessa ei ole annettu suoria ohjearvoja hajuille. Merkittävää viihtyvyyden vähenemistä onkin vaikea määrittää yksiselitteisesti. Sveitsiläinen tutkimus määrittelee vakavan haitan rajaksi sen, että 25 prosenttia asukkaista kokee hajun hyvin häiritseväksi.

Kertakyselyn perusteella 10 prosenttia vastaajista ilmoitti kokevansa hajun häiritseväksi tai sietämättömäksi. Kohdassa, jossa vastaajia pyydettiin erittelemään millaista hajua ympäristössä esiintyy, 7 prosenttia piti metsäteollisuudelle tyyppistä hajua hyvin häiritseväksi tai sietämättömänä. Asukaspaneelitutkimuksessa keskimäärin 13 prosenttia havainnoitsijoista koki hajun selvästi häiritseväksi. Arvot alittavat sveitsiläistutkimuksessa määritellyn viihtyvyyssrajan.

Selkeitä hajujen ohjearvoja tai ohjearvoehdotuksia on ainoastaan Hollannissa, Saksassa ja Tanskassa. Kertakyselyn avulla määritelty Kymin Paperiteollisuus Oy:n toimintojen aiheuttama hajupäästö ei ylitä Saksan ja Hollannin ohjearvoja. Asukaspaneelitutkimuksen mukaan 0-3 kilometrin etäisyydellä tuotantolaitoksista hajupäästö on hieman korkeampi kuin Hollannissa ja Tanskassa annetut ohjearvot.

"Ilmansuojeluinvestointien vaikutus näkyy"

Kymin ympäristönsuojelupäällikkö **Harri Jussilan** mukaan hajututkimuksen tulos on rohkaiseva. Tutkimus osoittaa, että viime vuosien aikana tehdyt mittavat investoinnit hajukaasujen käsittelyyn ovat vaikuttaneet merkittävästi alueen ilman laatuun.

Valkealassa, Lappakosken koululla vuodesta 1991 ja Kuusankosken keskustassa kevästä 1993 toimineet jatkuvatoimiset hajurikkimittarit ovat jo tosin osoittaneet, että hajurikkipitoisuudet alueella ovat yleensä varsin pieniä. Mittareiden toiminta-aikana eivät hajurikkipitoisuuden vuorokauskeskiarvot ole ylittäneet ympäristöministeriön ohjearvoesityksen rajaa, 20 mikrogrammaa kuutiometrissä (toiseksi korkeimpana vuorokauskeskiarvona kuukaudessa). Nyt tehty tutkimus vahvistaa mittareiden antaman tuloksen.

"Muilla sellutehdaspaikkakunnilla tehtyihin vastaaviin tutki-

muksiin verrattuna nyt saatu tulos osoittaa Kuusankosken sijoitettavan hajuttomimpien sellutehdaspaikkakuntien kärkipäähän. Tästä huolimatta tavoitteenamme on pyrkiä vähentämään edelleen hajun määrää", Jussila toteaa.

Tavoitteena on pienentää lähi-alueen ilman hajurikkipitoisuutta 30 prosenttia vuoden 1994 tasosta vuoteen 2000 mennessä.

Harri Jussila

Lukemattomia viestejä paperilla

Paperitaiteilija Janna Syvänojan yksityisnäyttely avattiin heinäkuun puolivälissä Suomen Paperitaidegalleriassa, Kuusankoskella. Kyseessä on taiteilijan toinen tuleminen paikkakunnalle, sillä hän oli mukana myös gallerian avajaisnäyttelyssä kesällä 1990. Viiden vuoden aikana galleriassa on järjestetty 23 näyttelyä ja kävijämäärän arvioidaan ylittäneen puolen miljoonan rajan. Janna Syvänoja puolestaan on ensitapaamisen jälkeen valmistunut sisustusarkkitehdiksi, saavuttanut kuuluisuutta erityisesti paperikoruillaan, vastaanottanut monia kuvataidepalkintoja ja osallistunut noin 40 näyttelyyn kotimaassa, Euroopassa ja viimeksi keväällä Japanissa.

en massa osoittautuu niin kevyeksi, että vähäinenkin ilmavirta saa ne hengittämään, väistymään ja tulemaan taas liki."

perhonen lehahti häiriöstä tuhtu-neena lentämään. Ehkä se luuli tul-leensa asunomessuille."

Asunomessut

"Autiotolat", 1995, kuuluu kolmen paperikollaasin sarjaan. Vanhan paperilaukun puolikkaaseen on hevosen jousilla kiinnitetty kuusi tyhjää ampiispesän kennoa.

"Minulla on tapana kerätä kaikkea, mikä vähänkin herättää mielenkiintoa. Nämä pesät löysin vanhan ladon lattialta ja vuoden verran ne ovat odottaneet ja etsineet paikkaansa. Useimmat tämän näyttelyn työt liittyvät jollakin tavoin asumiseen. Ampiaiset edustavat täällä luonnon ylittämättömiä rakennusmestareita."

"Tuulentupa", 1995, on ilmava ja pehmeä pesä. Sen ulkokaareissa on tukirakenteena rautalankaa, mutta itse pussiosa on ohutta, muovautuvaa paperia ja paperinarua. Työ muuttuu eri suunnilta tarkasteltaessa. Sillä on sekä peittävä että paljastava pintansa. Suoraan katsottaessa se on lähes läpikuultava. Pieni askel sivulle saa sen säleverhojen tavoin sulkeutumaan.

"Näyttelyä pystytettäessä täällä sisällä lenteli perhonen. Se asusteli hetken aikaa autiassa ampiispesässä. Sitten tapasin sen kokeilemasta "Tuulentupaa". Kun tartuin työhön,

Jälkiä menneisyydestä

Näyttelyni nimi "... sillä seinilläkin korvat on" viittaa vanhaan lauluun. Minua viehättää ajatus, että esineetkin tavallaan kuulevat, tuntevat ja tallettavat. Kohdatessaan esineen elollinen jättää siihen jälkensä, merkin kohtaamisesta ja yhdessä viete-tystä elämästä.

Aineksia näyttelytoihini olen löytänyt luonnosta sekä ihmisen jäljiltä antikvariaateista, roskakoreista, lehtikeräyksestä ja autiotalon seinähi-rsien välistä. Käytetty materiaali on mielenkiintoista, koska sillä on menneisyytensä. Jokainen elollinen olento tai väline, jonka kautta se on kulkenut, on jättänyt siihen jälkensä. Eletty elämä on syöpynyt paperiin musteena, likana tai toukan rei-kinä. Työskennellessäni lisään paperiin vielä oman viestini. Kierrätän käytettyä paperia antamalla sille töitteni kautta mahdollisuuden jatkaa elämää uudessa yhteydessä."

Hengittävät seinät

Näyttelyä hallitsee voimakas kaksiosainen tilateos, "... sillä seinilläkin korvat on", 1995, joka käsittää yhteensä noin 30 neliötä paperipinta. Seinät on koottu japanilaisesta kozo-kuitupaperista ompelemalla palaset yhteen ompelukoneella. Käytetyissä paperiarkeissa on japanilaisten kauppiaiden käsin kirjoitettuja asiakas- ja tavaraluetteloi-ta sekä rahasummia.

"Pidän näyttelytilasta, jossa on ikkunat ja maisema. Se on tilana haasteellinen, sillä näyttelyvieras alkaa helposti tuijottaa ikkunasta ulos. Halusin tänne galleriaan vahvan työn, ison massan, joka jaksaisi tämän arkkitehtuurin kanssa ja yhdistyisi siihen. Niinpä pystyitin kaksi peittävää seinää, mutta jätin niihin aukot muistuttamaan luonnon läheisyydestä ja hakemaan siihen kontaktia. Halusin paperiseini-olevan enemmän kuin roikkuva verho, joten rakensin niihin muurimaisia kulmia ja ulokkeita. Vaikka seinät ovat suuren ja raskaanoloisia, ne lähelle tullessa alkavat elää. Seini-

Vastaanottamisen taito

"Auta minua näkemään", 1995, on japaninpaperia, mahdollisesti tilikirjan osa, johon nälkäinen toukka on tehnyt muistiinpanojaan.

"Paperille tallentunut viesti on aina mielenkiintoinen, vaikka emme kykenisikään sitä tulkitsemaan puutteellisen lukulaitomme tai rajallisen ymmärryksemme vuoksi."

"Kaikki on niin kaunista, kaikki minkä nähdä voi" käsittää kaksi korukirjaa, joihin toukat ovat laatineet tekstin ja kuvituksen.

"Ne ovat vanhan puutalon seinän välissä tilkkeinä olleita paperinipuja. Kun avasin ne, huomasin, että ne olivat muodoltaan ja sisällöltään kuin kirjoja. Ajattelin, että mitäpä tuohon lisäämään, kun kaikki on jo sanottu."

"... sillä seinilläkin korvat on" – Janna Syvänojan näyttely Suomen Paperitaidegalleriassa Pentik Paviljongin tiloissa Kuusankosken Keltissä. Näyttely on avoinna 8.10.1995 saakka päivittäin klo 10-19 ja sinne on vapaa pääsy.

TEKO VEI AIKAA KUIN PAPERIKONEEN RAKENTAMINEN

Kymille

Suomen metsäteollisuuden ensimmäinen ympäristöjärjestelmä

Ympäristöasioiden hallintajärjestelmä on yrityksen johdon työkalu, jolla se pystyy hallitsemaan ympäristöasiat kokonaisuudessaan ja asettamaan ne tärkeysjärjestykseen. Järjestelmä parantaa valmiuksia keskustella ympäristöasioista viranomaisten, asiakkaiden, lähiympäristön asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Auditoitu hallintajärjestelmä takaa sen, että asiat ovat järjestelmätasolla kunnossa ja että yhtiö noudattaa valitsemaansa politiikkaa.

Kymillä järjestelmän rakentaminen merkitsi kahden vuoden raakaa työtä ja lähes kolmannen vuoden järjestelmän saamiseksi sertifioitukseen.

Työtä voi verrata paperikoneen rakentamiseen ja käynnistämiseen: kone nousee vajaan kahdessa vuodessa ja saavuttaa hyvän ajovauhdin niin ikään vuodessa.

Ympäristöjärjestelmän rakentamiseen kului useita miestyövuosia. Se teetti työtä organisaation sisällä kaikilla tasoilla, edellytti kaikkien 1 800:n kymiläisen koulutusta ja tuli maksamaan useita miljoonia.

Käynnistyi 1992

Kymillä päätettiin kolme vuotta siten varmistaa, että yhtiö on ympäristöasioiden hallinnassa maailman parhaimpien joukossa. Tällöin EU:ssa vasta valmisteltiin ympäristöasioiden hallinnan sertifiointia – Englannissa standardi on hyväksytty jo aikaisemmin.

Aluksi tutkittiin ympäristöasioiden hallinnan tuolloinen tila sekä hankkeen edut ja hyödyt. Esiselvityksen tekemisestä sovittiin syksyllä 1992 konsulttitoimisto A-Rati Oy:n kanssa.

Seuraavan vuoden alkupuoliskolla haastateltiin laajalti henkilökuntaa, seurattiin käytännön toimintaa ja tutkittiin asioihin liittyviä asiakirjoja. Kävi ilmi, että järjestelmän odotettiin ympäristövaikutusten vähentämisen lisäksi selkiinnyttävän vastuita sekä tehostavan raaka-aineen ja energian käyttöä.

Kymin havaittiin olevan ympäristöosaamiseltaan hyvää suomalaista tasoa. Päästötilanne todettiin oikein hyväksi. Selkeitä heikkouksia olivat toimintojen hajanaisuus ja ympäristövastuiden puutteellinen kuvaaminen. Kolmanneksi kehityskohteeksi nähtiin tiedonkulun parantaminen.

Todettiin myös, että Kymillä oli hyvin noudatettu lakia ja viranomaisten määräyksiä, mutta muistutettiin, että lain noudattamista vaikeampaa oli asiakkaitten ympäristövaatimusten täyttäminen.

Ympäristöjärjestelmä muodostuu kahdesta toisiaan täydentävästä tasosta:

- kaikille yksiköille yhteisistä ohjeista
- yksikkökohtaisista ohjeista

Kaikille kuuluvia yhteisiä ohjeita ylläpitää ympäristönsuojeluosasto ja yksikkökohtaiset ohjeet ovat yhteneväisiä yksiköiden laatu- ja ympäristöjärjestelmien kanssa.

Ympäristönsuojeluun ei voitu ohjata lisää henkilöstöresursseja. Siksi todettiin, että sen on oltava saamaton osa yrityksen normaalia toimintaa ja kaikkien yhtiöläisten on tunnettava ympäristövastuunsa. Ympäristövastuita katsottiin voitavan kohdentaa alemmaksi organisaatioissa eli niille, jotka toiminnallaan pystyvät estämään ympäristövahingot.

Muistutettiin, että yleiset toimenkuvat tai tehtävämääritykset eivät riitä, vaan tarvittiin eri tehtävät toisiinsa nivova menettelytapaohje.

Johdon oli, sitoutuakseen ympäristöasioiden hallintaan, laadittava koko toimintaa koskeva ympäristöpolitiikka sekä määritettävä ympäristötavoitteet koko organisaatiolle. Poliittikan piti olla riittävän konkreettinen ja mitattava.

Markkinointi haluttiin liittää keskeisesti ympäristöjärjestelmään. Ensimmäiset kyselyt ympäristöasioista

Suomen Standardisoimisliitto on auditoinnissaan todennut, että Kymin Paperiteollisuus Oy:n ympäristöasioiden hallintajärjestelmä täyttää standardin BS 7750 vaatimukset. Tämän merkiksi Kymille myönnettiin heinäkuun alussa ensimmäisenä metsäteollisuusyrityksenä sertifiointi.

olivat tulleet jo 1980-luvun lopulla ja kaupankäyntiin ne alkoivat vaikuttaa vuonna 1991. Ympäristöasioiden hallintajärjestelmästä oli saatu ensimmäiset kyselyt vuonna 1993.

Laitesuunnittelu ja tuotekehitys esitettiin liitettäväksi ympäristöjärjestelmään, kuten myös ostotoiminta.

Katsottiin tarpeelliseksi luoda kirjallinen ympäristötiedotuspolitiikka sekä määritellä tiedottamisen työnjako. Oli luotava menettelyt, joilla varmistetaan tiedonsaanti ympäristöasioissa. Huomattiin tärkeäksi kirjata sidosryhmien esittämät tiedustelut ja luoda järjestelmä niihin vastaamiseksi.

Tiedonkulun katkokset eri osastojen ja vuorojen välillä aiheuttivat pahimmillaan tuotantohäiriöitä ja hävikkiä. Raaka-aineen ja energiantarpeen kasvuun sekä päästöjen ja jätteiden lisääntymiseen huomattiin voitavan merkittävästi vaikuttaa ympäristöjärjestelmää kehittämällä.

Käytiin lävitse myös tuotteeseen liittyvien raaka-aineen ja prosessin tunnistus, kunnossapito ja mittauksen valvonta sekä valmiin tuotteen käsittely. Ympäristövaikutusten analysoimiseksi ehdotettiin, että päästöjä aiheuttavat prosessit on purettava niin pieniksi osaprosesseiksi, että eri tuotteille voitiin analysoida päästöt, elinkaarianalyysit ja ekotaseet.

Riskikartoituksessa listattiin kaikki mahdolliset häiriö- ja poikkeustilanteet sekä niiden ympäristövaikutukset. Näin saatiin vihjeitä ohjeistusta kaipaavista työvaiheista. Lisäksi selvitettiin, mitä ohjeita normaali tuotantoprosessi kaipaa.

Rakentamispäätös

Konsulttitoimisto antoi em. asioita sisältäneen esiselvityksensä syys-

Ympäristöjärjestelmän kokonaistavoite on purettu osastokohtaisiksi tavoitteiksi. Inga Niemi ja Arto Tiihonen taustanaan arkkisalin ja paperivarastot käsittävä tavoitetaulu.

nen sertifioitu lmä

kuussa 1993, jonka jälkeen järjestelmän rakentaminen alkoi.

Kymillä keskityttiin BS 7750 -standardin mukaisen järjestelmän luomiseen, mutta huomioitiin myös ympäristöselonteon sisältävä EU:n EMAS-asetus.

Paperintuotannossa laatujärjestelmän rakentaminen oli selkeyttänyt toimintoja. Ohjeiden päivityksellä siitä voitiin kehittää ympäristöjärjestelmä. Työn tekivät pääasiassa laatupäällikkö ja hänen apulaisensa. Sellutehtaalla, voimantuotannossa ja tehdaspalvelussa jouduttiin laatimaan laatujärjestelmän kaltaiset elementit toiminnan johtamiseksi.

Esimerkiksi sellutehtaalla ympäristöjärjestelmän rakentamiseksi käytiin lävitse kaikki työnopastusohjeet. Useimmissa tapauksissa vuoromestari ja työnopastajat pohtivat yhdessä, missä tehtävissä syntyy päästöjä tai kiinteitä jätteitä ja mitä ohjeita niistä pitäisi antaa.

Työtä lisäsi se, että piti arvioida niin välittömät kuin välilliset, normaaliuudesta, hätätilanteista ja poikkeavasta toiminnasta syntyvät ja mahdollisesti syntyvät ympäristövaikutukset.

Arvioinnissa oli myös huomioitava tuotteen koko elinikä raaka-aineesta käytön jälkeiseen hävitykseen.

Kymien johdon hyväksymässä ympäristöpolitiikassa sitoudutaan ympäristövaikutuksien jatkuvaan vähentämiseen. Tämä edellyttää ympäristöpolitiikan ja -päämäärien julistamista.

Jatkuvan parantamisen periaate toteutetaan käytännössä jakamalla tavoitteet vuosi- ja osastokohtaisiksi tavoitteiksi. Päästöriskejä voidaan pienentää myös vähentämällä onnettomuuksien mahdollisuuksia.

Koulutusta 1994

Standardi vaatii, että koko henkilöstön on tiedettävä ympäristöpolitiikan ja tavoitteiden noudattamisen tärkeys, omien tekemisten ja tekemättä jättämisten merkitys sekä omissa työtehtävien mahdolliset ympäristövaikutukset.

Tämän kohdan täyttäminen edellytti Kymien tapauksessa laajan koulutuksen järjestämistä. Sellutehtaan ja höyryvoiman osalta koulutus tapahtui keväällä 1994 ja tehdaspalvelun keskuskorjaamon osalta tammi-kuussa 1995. Usea sata paperitehtaalaista koulutettiin talvella 1995.

Oleellista ympäristöjärjestelmässä on sen auditoiminen.

Auditoimintaa on järjestelmällinen arviointi, jossa määritellään, ovatko ympäristöasioiden hallintajärjestelmä ja saavutettu ympäristönsuojelun taso yhdenmukaiset verrattuna suunniteltuihin järjestelyihin, onko järjestelmä toteutettu tehokkaasti ja soveltuuko se täyttämään ympäristöpolitiikan ja -päämäärät.

Auditoimintatavat voivat olla joko sisäisiä tai ulkopuolisten, riippumattomien asiantuntijoiden tekemiä. Organisaation kaikki osat pitää käydä lävitse vähintään kolmen vuoden välein – ympäristöriskejä aiheuttavat osat ainakin kerran vuodessa.

Ympäristöjohtamisjärjestelmä saatiin käyttöön sellu- ja paperitehtaita vuoden 1994 loppupuolella. Ennen Standardisoimisliiton tekemää auditoimintaa se oli tarkistettava sisäisin auditoimintoin. Siksi oli koulutettava myös sisäiset auditoijat. He löysivät mm. sellun alueelta runsaasti poikkeamia.

Koska kyseessä oli pilot-projekti BS 7750-standardissa kuvatun ympäristöjärjestelmän soveltamiseksi metsäteollisuuteen, tehtiin järjestelmän sertifioimiseksi liittyvä Standardisoimisliiton toteuttama esiauditoimintalokakuussa 1994. Varsinainen auditoimintatapahtui seuraavan vuoden maaliskuussa.

Auditoimintatapahtui, että ympäristöjohtamisjärjestelmässä oli edelleenkin poikkeamia. SFS:n tarkastettua ja hyväksyttyä havaittujen puutteiden korjaukset, myönsi SFS Kymille ympäristöjärjestelmäsertifikaatin heinäkuun alussa.

Lavastajatiimi Leena ja Seppo Pukki osoittivat, miten saumatonta

TEKSTI: REIJO VIRTA, KUVA: KIMMO REKIMIES

Elokuvanteon päiväkirjasta

Tämä on selvitys siitä, miten lyhytelokuvaa tehdään. Miten idea syntyy ja konkretisoituu käsikirjoitukseksi paperille, miten luodaan puitteet toteutukselle, miten sujuu ammattilaisten ja amatöörien yhteistyö ja miten toista tuntia pitkä filmimateriaali supistetaan parikymmenminuuttiseksi. Elokuvan sisältö, muoto ja tavoitteet jäävät jutussa taka-alalle. Jotainhan on säästettävä ensiillankin varalle.

Puolalainen kirjailija Boleslaw Fac tutustui Verlan tehdasmuseoon kesällä 1994. Maria Mattssonin lajittelusalin latiaan painuneiden jalanjalkien innoittamana hän kirjoitti runon, joka Kirsti Sirasteen suomentamana julkaistiin Uutiskymissä 12/94. Kun kouvolaalainen kuvaaja ja elokuvantekijä Heikki Jokiniemi luki runoa, filmiruudut alkoivat vilistä hänen silmiensä edessä. Verlan ainutlaatuisen miljööseen sijoittuva työläisen tarina tuntui kiinnostavalta lyhytfilmien aiheelta. Hankkeen toteuttamiseen tarvitsemansa yhteistyökumppanin Jokiniemi löysi Kymien johtaja Eero Niinikoskesta.

Heikki Jokiniemi asetti alusta lähtien tavoitteekseen saada lyhytelokuva ensi-iltaan yhtäaikaista marraskuun valokuvanäyttelynsä kanssa. Kymillä oli omat intressinsä elokuvantekoon. Verlan tehdasmuseon pääsy UNESCO:n maailmanperintölistalle ratkennee ensi vuoden lopulla. Uutta esittelyaineistoa tarvitaan joka tapauksessa vuonna 1997, jolloin pähvitiedas viettää 125-vuotisjuhliansa. Laajemmasta näkökulmasta katsottuna lyhytfilmihankkeen toteuttamista kuluva vuona voidaan pitää kunnianosoituksena 100-vuotiaalle elokuvalle.

Marian jäljillä

maalis – kesäkuu 1995

Projektia suunnittelemaan ja valmistelemaan kokoontui työryhmä, johon kuuluivat Heikki Jokiniemi, Eero Niinikoski, Anna-Leena Terhema ja allekirjoittanut, jolle myös annettiin tehtäväksi elokuvan käsikirjoitus. Aidossa ympäristössä kuvattava, todellisista henkilöistä kertova elokuva velvoitti rakentamaan tarinan perustan tosiasioille ja käyttämään mielikuvitusta vain ohuena pintamaalina.

Maria Mattssonin yhdeksäkömmentä ikävuottaan lähestyvä tyttären tytär oli korvaamattoman arvokas tietolähde. Hänen muistikuvansa mummon luona Verlassa 1920-luvulla vietetyistä lapsuuden kesistä olivat yksityiskohtaisen selkeitä ja eläviä. Myös kirkon ja tehtaan asiakirjoista löytyi tietoja Marian elämänvaiheista. Tehtaan arkistot ja vanhojen verlaalaisten haastattelut valottivat lisäksi vuosisadan vaihteen työtapoja sekä kyläläisten jokapäiväistä elämää.

Selänpääläinen Osmo Seppälä kävi kynän kanssa läpi käsikirjoituksen vuorosanat ja tuli vielä filmauspaikalle varmistamaan, että Maria sanoi oikealla nuotilla ”miä”, ”meiti!” ja ”lählen”.

Illusion luonti

heinäkuun alku 1995

Viikkoa ennen filmausten alkua Patruunan pytingin ullakko muuttui puvustamoksi. Ripustimissa roikkui miesten paitoja ja henkselihousuja, naisten pitkiä hameita ja työpuseroita. Puvustaja Kirsi Niemi kantoi paikalle pyykkikoreittain poikien polvi-housuja, tyttöjen pumputimekkoja, esiliinoja ja päähuiveja. Hänen harjaantuneet silmänsä pystyivät yhdellä vilkaisulla määrittelemään esiintyjän koon ja löytämään tälle sopivan asun.

Lavastajatiimi Leena ja Seppo Pukki osoittivat, miten saumatonta

TEKSTI JA KUVA: PIA LINDROOS

Mestari Kronholm (Veijo Peltola) pyytää Mariaa (Sirkka Seittu) opettamaan pahvin lajittelua tehtaalla uudelle työntekijälle (Enni Hämäläinen).

yhteistyö voi parhaimmillaan olla. Parhaiten heidän työskentelyään saattoi seurata Huhdasjärven koululla. Käytöstä poistetut kaksinistutavat pulpetit raahattiin alas koulun ullakolta, seinäkello piilotettiin venäjänkielisen kartan taakse, käsienpesualtaan eteen sijoitettiin kaappi ja täytetty jänis, poljettava harmoni työnnettiin nurkkaan ja helmitaulu nostettiin opettajan katederille. Vajaassa tunnissa käytössä oleva alasteen luokka oli muuntunut sadan vuoden takaiseksi tehtaankouluksi.

Kamera käy

14. – 18. heinäkuuta

Mariaa esittävä Kouvolan teatterin näyttelijä Sirkka Seittu maisteli kuvaustauoilla Verlan murretta suusaan. Hänen suurin haasteensa oli kuitenkin kohtaus, jossa Pietarissa piikkomassa ollut Maria keskustelee venäjäksi agronomi Breitensteinin rouvan kanssa. Agronomin puolisoa esittäneen apulaisprofessori Inkeri Vehmas-Lehdon antama ääninauha ja venäjän pikakurssi auttoivat Seittua selviämään dialogista uskottavasti.

Mestari Kronholmia esittänyt Veijo Peltola vanheni viikonlopun filmaustauon aikana tummapartaisesta, nopsajalkaisesta päällysmiehestä

tehtaan valkohapsiseksi ja kumaraiseksi nestoriksi.

Esiintyjien innokkaimmin odottamassa kohtauksessa Aulis Forssellin näyttelemä patruuna kesti kestäksi töihin tulevia puunnostajia konjakein ja sikarein. Avustajien suureksi pettymykseksi kohtaus käytiin aluksi läpi vain kuivaharjoitteluna. Varsinaista otosta varten peltimukeihin kuitenkin lorautettiin tilkkanen aitoa Napoleononia, jotta kasvolihaksiin saataisiin hõrppyn jälkeen aitoa värinää. Lienee sanomattakin selvää, ettei kyseistä kohtauksista saatu suoraan yhdellä otolla purkkiin.

Verlan kylätoimikunnan edustaja, Enni Keto oli rekrytoinut paikkakunnalta avustajiksi kolmisenkymmentä miestä, naista ja lasta sekä kissan ja hevosen karryineen. Elokuvanteon ensikertalaiset suhtautuivat pitkin odotteluai-

koihin ammattilaisten tyneydellä. Pienimmätkin esiintyjät pysyivät reippaina, tosin edellyttäen, ettei äiti kadonnut silmistä.

Leikkaamista ja yhdistelyä

elo – lokakuu 1995

Työryhmä kokoontui Heikki Jokiniemen J-Filmi Ky:n tiloihin katselemaan mustavalkoita otoksia. Filmin näyteltyjen kohtauksien lomaan on tarkoitus liittää dokumenttifilmin pätkiä ja valokuvia. Elokuvaan tulee myös kertojan ääni Marian ja Verlan tarinaa kuljettamaan. Vaikka kuvapöydän monitori oli pieni eikä ääntä vielä oltu yhdistetty kuvaan, tehdas-kohtauksissa oli aidontuntuista elämää.

”Ehkä sadan vuoden päästä joku innokas historioitsija käyttää tätä filmiä kiistattomana todisteena siitä, ettei toiminta Verlassa lakannutkaan vuonna 1964, vaan että tehdas oli käynnissä vielä kesällä 1995”, vitaili Eero Niinikoski.

Elokuvan ensi-ilta

marraskuu 1995

SIIVOUSTOIMEN KEHITTÄMISESSÄ

Huomiota asiakkaiden tarpeisiin ja siivoojien työolosuhteisiin

Kymin siivoustoimen kehittäminen jatkuu. Puuhanaiseksi tätä kehitystyötä tekemään ja koko toiminnon vetäjäksi on rakennusosaston palvelukseen nimitetty kesäkuun alussa uusi puhtaanapitopäällikkö, maa- ja metsätaloustieteiden maisteri Kirsti Stylman-Anttila.

Kymin siivoustoimessa tapahtui viime vuonna merkittävä muutos siirryttäessä keskitettyyn siivoukseen ja uuden siivousjärjestelmän käyttöön. Tuolloin eri osastoilta rakennusosaston organisaatioon siirtyneet siivoojat saivat omat työalueet työohjekansioineen ja -ohjelmineen. Tätä kaikkea oli edeltänyt mittava siivousalueiden kartoittaminen, suunnittelu, mitoittaminen ja koulutus.

Reilun vuoden kokemuksen jälkeen keskitetyn siivoustoimen mukanaan tuomiin toimintamalleihin ja työtapoihin ollaan pääpiirteissään tyytyväisiä niin siivoojien kuin siivoustoimen asiakkaidenkin keskuudessa. Paljon on siis jo tehty, ja tästä on hyvä jatkaa.

Kirsti Stylman-Anttila on aloittanut työnsä kierrätyksellä ahkerasti Kymin eri osastoilla ja kuunnellut siellä työskentelevien ihmisten ajatuksia ja toivomuksia. Siivouksen ongelmapaikat ja muut parannusta kaipaavat asiat alkavat olla selvillä, ja ne halutaan ratkaista yhdessä siivoojien ja osastojen kanssa. Kaikki puutteet ja epäkohdat eivät silti ole pelkästään siivouksen ongelmia.

Siivoustoimen vetämisen ja kehittämisen lisäksi uuden puhtaanapitopäällikön tehtäviin kuuluvat puhtaanapitoon ja järjestykseen liittyvät yleiset opastustehtävät. Hän huolehtii myös siitä, että yhtiön piha- ja puistoalueet ovat yleisilmeeltään siistit ja asialliset.

Vaikka hän nauraa kertoo tuntevansa itsensä joskus 'järjestyspoliisiksi', hän ei sitä halua olla. "Toivon, että yhtiöläiset oppisivat pitämään minua neuvonantajana ja alan ammattilaisena. Teen työtäni nöyränä haluamatta astua kenenkään varpaille, mutta aion pitää huolen siitä, että epäkohtiin puututaan."

Ennen Kymin palvelukseen tuloaan Kirsti Stylman-Anttila toimi usean vuoden ajan Suomen Siivousteknisen liiton toiminnanjohtajana Helsingissä. Tätä ennen hän työskenteli eräessä teknokemian yrityksessä suurluottajapuolen tuotekehitys- ja koulutuspäällikkönä. Alan työkokemusta on aikanaan kertynyt myös mm. siivoustyönjohtajan ja työnohjaajan tehtävistä.

Tehokkuutta ja hyvää palvelua

Kirsti Stylman-Anttila painottaa, että yhtiön siivoustoimen pitäisi pystyä olemaan tehokas ja joustava palveluyksikkö. "Meidän on pystyttävä omalla osaamisellamme vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin ja tukemaan mahdollisimman hyvin yrityksen varsinaista toimintaa."

Hänen mukaansa yhtiön siivoustoimi on kehittynyt viime vuosina merkittävästi ja täällä on ammattitaitoista väkeä sitä hoitamassa. Ulkopuolinen saa siivoojien työstä mie-

"Meidän on pystyttävä omalla osaamisellamme vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin ja tukemaan mahdollisimman hyvin yrityksen varsinaista toimintaa", Kirsti Stylman-Anttila sanoo.

lekkään kuvan, sillä heillä on mahdollisuus työskennellä itsenäisesti, saada koulutusta sekä käyttää ajanmukaisia työvälineitä ja -koneita.

Hän kertoo, että siivoustoimea kehitettäessä otetaan entistä paremmin huomioon asiakkaiden tarpeet ja siivoojien työolosuhteiden parantaminen. Erityistä huomiota hän haluaa kiinnittää siivoojien henkiseen hyvinvointiin, työmotivaatioon ja ammattitilpeuteen.

Siivoustyöhön pyritään saamaan enemmän joustavuutta, monipuolisuutta, vapautta ja vastuuta. Myös tiimityöskentely kuuluu huomispäivän siivoukseen. Siivoojia opastetaan itsenäiseen ja omaehtoiseen harkintaan perustuvaan työskentelyyn. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että päivittäistä työohjelmaa tulee soveltaa tilanteen vaatimusten mukaan.

Talven aikana siivoojille onkin luvassa mm. entistä parempaan omien voimavarojen hallintaan ja palvelun liittyviä valmennuspäiviä ja varhaiskuntoutusprojekteja. Keskustelua ja valmennusta riittää varmasti myös siivousmenetelmistä, siivouksen edelleen koneellistamisesta ja ergonomiasta.

Asioista opittava keskustelemaan

Asioiden eteenpäin vieminen ei kuitenkaan ole niin yksioikoista kuin saattaisi luulla. "Ihmisillehän pitäisi antaa enemmän valtaa ja vastuuta työstä, mutta entäpä jos he eivät halua sitä vastuuta ottaa", hän huomauttaa.

Vasta taloon tullessa on huomannut, että monien asioiden hoitamisessa perinteet kangistavat ja ajatellaan perin vanhakantaisesti. Liian helposti vastustetaan muutoksia ja pitäydään vanhoissa tutuissa tavoissa ja -menetelmissä.

Hän toivoo, että siivoustoimen ja sen asiakkaiden välisen yhteistyön merkitys korostuisi entisestään, ja

opittaisiin keskustelemaan vaikeistakin asioista. Joissakin paikoissa on ollut havaittavissa selvästi ns. suoran viestinnän puute. Asioista on hänen mielestään voitava puhua suoraan siivoojan kanssa eikä vain työnohjohtajan välityksellä. Ihmisten tulisi havahtua joustamaan joskus turhan tiukasta tehtävä- tai vakanssikohtaisesta ajattelustaan.

"Haluan korostaa omien työpaikkojen puhtaanapitoon tärkeyttä. Ympäristön järjestystä ja siisteyttä ei siivoustoimi pysty yksinään takaamaan. Se kuuluu kaikille - siivoojat hoitavat kyllä oman työnsä."

Kirsti Stylman-Anttila jatkaa, että siivoustoimen kehittymisen myötä myös työnohjohtajan rooli muuttuu. "Työnohjohtajan ei ole mikään valvoja, joka sanelee mitä tehdään. Hän on enemmän valmentaja, joka tarvittaessa antaa alaiselleen neuvoja ja valmennusta sekä mahdollisuudet työn hoitamiseen."

Iittiläinen

Kirsti asuu Iitissä, mikä on osaltaan ollut yksi syy työpaikan vaihtoon Helsingistä lähemmäksi kotia.

Itsestään ja vapaa-ajastaan hän kertoo sen verran, että on usean vuoden ajan harrastanut moottoripyöräilyä, ja nyt työmatkat sujuvat mukavasti pyörän selässä niin kauan kuin kelit sen sallivat. Perheen ja perheyrittäjien mukanaan tuomien kiireiden takia harrastus onkin supistunut lähes kokonaan kesäisiin työmatkoihin.

"En ole halunnut luopua moottoripyöräilystä, vaikka siihen ei olekaan enää samalla lailla aikaa kuin ennen. Joskus menen vähän mutkan kautta kotiin, kun on kiva 'fiilis' ajella", hän nauraa. Hän tunnustaa olevansa myös varsinaisen 'himolukija' ja lukevansa aina jotakin, kun siihen on vain pienikin tilaisuus.

KUVA: KIMMO REKIMES

Hyväntekeväisyysgolfin osallistui Paperi-Dahlbergin asiakasyritysten edustajia sekä ilahduttavan runsaasti nimekkäitä jääkiekkoilijoita ja julkisuuden henkilöitä.

Golfia lasten hyväksi

Eerolan Golfkeskuksen viheriöllä golfattiin elokuun alussa Kuusankosken aluesairaalan lastenosaston hyväksi.

Tähän Kymin Paperiteollisuus Oy:n paperin markkinoinnin ja Oy Paperi-Dahlberg Ab:n järjestämään golfkisaan osallistui Paperi-Dahlbergin asiakasyritysten edustajia sekä joukko tunnettuja jääkiekon ja viihdemaailman henkilöitä. Jääkiekkomaailman lastenystävistä paikalla olivat mm. Teemu Selänne, Jari Kurri ja Christian Ruutu. Julkkisia edustivat ansiokkaasti Kari Salmelainen, Tony Montana, Joke Linnomaa ja monet muut tutut nimet.

Golfkilpailussa parhaan tuloksen saivat seuraavat joukkueet. 1. Peter

Löfgren, Timo Väisänen, Osmo Jäntti ja Janne Laukkanen (67), 2. Arto Malinen, Mauri Reinilä, Raulo Laine, Ismo Arvilommi (67), 3. Kari Henttu, Tapio Särkkä, Reijo Nuopponen ja Raimo Hirvonen (68). Lisäksi palkittiin Jari Avellan (pisin lyönti), Joonas Myllyverjä ja Osmo Jäntti (lähimmäksi lippu).

Lasten rahapotin kasaaminen ei jäänyt pelkästään mailan käytön varaan, vaan myöhemmin iltatilaisuudessa pidettiin vielä huutokauppa. Jääkiekkoilijoiden ja julkisten nimikirjoituksilla varustettu T-paita sekä lippis kartuttivat vapaaehtoisista pelimaksuista saatua 10 000 mk:n kassaa vielä 6 000 markalla.

KUVA: KANUS HEDENSTRÖM

Parhaat tarinanikkarit vas. Per-Olav Hacklin, Eero Pohjola ja Seppo Terämaa saivat julkistamistilaisuudessa 'uunituoreen' kirjan sekä diplomin. Toukokuussa he kävivät palkintomatalla Saksassa.

Kymi julkaisi Painavat tarinat

Kymin Paperiteollisuus Oy:n järjestämän, kirjapainoalan liittyvien hauskujen muistelojen ja kaskujen keruukilpailun sato on julkaistu elokuussa Painavat tarinat -nimisenä kirjana.

Tämä 125-sivuinen teos osoittaa, että moneen arkipäiväiseenkin asiaan voi sisältyä jotakin hauskaa tai mieleenpainuvaa. Se antaa lukijalle vivahteikkaan kuvan mm. kirjapainoissa työskentelevistä henkilöistä.

Kilpailu ja muisteloiden kerääminen liittyy Kymin uuden KymUltra-Offset -paperin esittelykampanjaan kotimaassa. Kilpailuun osallistui 54 henkilöä yhteensä 187 kaskulla ja tarinalla.

Palkintoraadissa vaikeassa voittajien valintatehtävässä olivat toimitusjohtaja Kalevi Saastamoinen Martinpaino Oy:stä, toimitusjohtaja Martti Lundström Erwego Painotuote Oy:stä, toimitusjohtaja Asko

Liippala Gummerus Oy:stä, offset-painaja Jaakko Lankinen Painokii-la Oy:stä sekä myyntipäällikkö Kari Mikkola Kymiltä. Raadin puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Arne Ojala Oy Paperi-Dahlberg Ab:stä.

Kolme parasta tarinankertojaa: nykyisin jo eläkkeellä oleva toimitusjohtaja Seppo Terämaa Kirjapaino Nova Oy:stä ja puheenjohtaja Per-Olav Hacklin Suomen Faktoriilitosta sekä ostaja Eero Pohjola Salon Seudun Sanomalehti Oy:stä, saivat palkinnoksi matkalipun Drupamessuille Saksaan.

'Painavat tarinat' painettiin KymUltraOffsetille ja 3 000 kpl:een painos tullaan käyttämään paperin markkinoinnissa. Kirja ei ole myytävänä, mutta halukkailta on mahdollisuus lainata sitä Kymin tietopalvelusta.

ASLAK

—varhaiskuntoutusta työikäisille

Aslak on työssä olevaan väestönosaan kohdistuva Kansaneläkelaitoksen järjestämä, ammatillisesti syvennetty varhaiskuntoutusmuoto. Vuosina 1988-95 on Kymin työterveyshuollon kautta Aslak-kursseille osallistunut Kuusankosken tehtailta jo lähes 100 henkilöä.

Aslak-kuntoutustoimintaa valmistellaan yhteistoiminnassa Kelan, kuntoutumiskeskuksen, työpaikan linjaorganisaation, työntekijöiden edustajien ja työterveyshuollon kanssa. Tuolloin sovitaan vuosittain järjestettävien kurssien sisällöstä ja tavoitteista. Työpaikan edustajien mukanaolo Aslak-toiminnassa on erittäin tärkeää, koska heillä tulee olla

valmiutta antaa tarvittaessa apua ja tukea kurssilaiselle. Kuntoutumiskeskuksena on ollut Imatran liikunta- ja kuntoutumiskeskus. Kuluvan syksyn aikana Kymin työterveyshuollon asiakkaita on mukana ensimmäistä kertaa Savonlinnassa järjestettävällä vastaavalla kurssilla.

Kelan kuntoutukselle asettavat tavoitteet ovat: työkyvyn ylläpitäminen ja säilyttäminen, oikeiden työmenetelmien ja -tapojen sekä elpymisliikunnan omaksuminen osaksi työrutiinia. Yleisen terveydentilan ja fyysisen suorituskyvyn säilyttämiseen pyritään kurssilaisten omalla aktiivisuudella.

Kela on myöntänyt Kymin työterveyshuollolle vuosittain 2-3 eri ammattiryhmille suunnattua Aslak-kurssia. Kurssille osallistumisesta sovitaan yhdessä kuntoutujan, työ-

terveyshuollon ja työpaikan linjaorganisaation kanssa. Kansaneläkelaitos vahvistaa kuntoutushakemuksen.

Kansaneläkelaitoksen asettamien valintaehtojen mukaan kurssille osallistuminen edellyttää enintään 45 vuoden ikää, mutta tämän ikäsuosituksen voi tarvittaessa joko ylittää tai alittaa 10 vuodella. Henkilöllä on oltava lääketieteellisesti todettuja tuki- ja liikuntaelinoireita. Hänen täytyy olla motivoitunut kuntoutukseen ja halua jatkaa työelämässä. Henkilön on myös yleiskunnonaltaan pystyttävä ryhmätoimintaan, sillä Aslak perustuu lähes täysin ryhmämuotoisesti toteuttavaan kuntoutukseen.

Kurssin perimmäisenä tavoitteena on muutostarpeen herääminen kuntoutujassa.

Aslak-kuntoutuskurssille lähte-

vään ryhmään kuuluu 10 henkilöä. Työterveyshuolto järjestää kurssilaisille ja heidän esimiehilleen kurssin alkamista edeltävällä viikolla tiedotustilaisuuden, johon osallistuvat myös Kelan ja kuntoutumiskeskuksen edustajat.

Kurssi koostuu kolmesta eri pituisesta jaksosta; ensimmäisen jakson pituus on 5 vrk, toisen 14 vrk ja kolmannen 3 vrk. Viimeinen jakso on noin 12 kuukauden kuluttua ensimmäisestä jaksosta.

Toisella jaksolla kuntoutumiskeskuksesta järjestetään myös yhteistoimintapäivä, johon kutsutaan edustajia työpaikan linjaorganisaatiosta, henkilöstöhallinnosta, työsuojelusta ja työterveyshuollosta.

Lisätietoja Aslak-kursseista voi kysyä oman alueen työterveyshoitajalta.

Ryhmässä liikkuminen motivoi laiskemmatkin mukaan

Viimeksi Kymin työterveyshuollon kautta pari viikkoa kestäneeseen Aslak-kuntoutusjaksoon osallistunut 10 hengen ryhmä oli erittäin tyytyväinen kokemaansa. Ryhmän ensimmäinen kuntoutusjakso oli ollut maaliskuussa ja nyt viimeksi käyty toukokuussa. Kolmas ja viimeinen kokoontuminen ajoittuu ensi talveen.

Ryhmään kuuluvat **Mauri Pessa** ja **Ilkka Seppälä** päällystyslaitoksesta, **Jorma Kuusenoksa** arkkisalista, **Pertti Lepola** PK 1-2:lta, **Markku Horppu** PK 9:lta, **Marja-Leena Sauvala** paperivarastolta, sekä **Erkki Tuukkanen**, **Maija Mänistö**, **Seppo Suur-Nuuja** ja **Matti Pekkola** Voikkaan paperitehtaalta.

Haastatteluhetkellä paikalla olleet kurssilaiset totesivat kurssijaksojen olleen sisällöltään erittäin monipuolisia, ja myös Aslak-kuntoutumiskeskuksena toimiva Imatran kylpylä sai heiltä kiitoksen. Kylpylässä voi heidän mukaansa erinomaisesti keskittyä täysin liikuntaan, mikä ei kotiloissa onnistu.

Omana ryhmänään toimineiden kuusankoskelaisien lisäksi Aslak-kuntoutukseen osallistui useiden eri yritysten ja yhteisöjen väkeä yhteensä noin 300 henkilöä.

"Kun puhutaan kylpylästä, luullaan usein virheellisesti, että sinne mennään oleilemaan ja ottamaan hoitoja. Aslak-kurssi on puhtaaksi aktiivinen liikuntakurssi, johon ei ns. hoitoja sisälly. Kuntoilu tapahtuu kaiken aikaa ryhmämuotoisena, mikä motivoi laiskemmatkin kuntolijat hyvin mukaan", kurssilaiset selvittivät.

"Jos jollekin tällaista tarjotaan, kannattaa lähteä. Työnantaja tulee vastaan järjestämällä vapaata. Tavoitteenahan on, että jaksaisimme tehdä hommia eläkeikään saakka, ja olisimme kunnossa eläkepäivilläkin", Jorma Kuusenoksa huomauttaa.

Aslak-varhaiskuntoutus perustuu ryhmässä tapahtuvaan kuntoiluun ja liikkumiseen. Kymiltä ja Voikkaan tehtaalta kurssille lähtenyt 10-hengen ryhmä on erittäin tyytyväinen kahteen jo takanapäin olevaan kurssijaksoon. Kolmas ja viimeinen jakso ajoittuu ensi talveen.

son kokemukset olivat 'kivistävistä paikoista' huolimatta siis myönteisiä. Kaikkien kunto on noussut mukavasti ja painokin on pudonnut. Monet tunnustivat, että oma asennoituminen liikuntaa kohtaan oli selvästi muuttunut: liikunta kuuluu nyt jokapäiväiseen elämään, myös ruokailutottumukset ovat entistä terveellisemmät.

Aslak-kurssilaiset kertovat, että ensimmäinen jakso alkoi terveystarkastuksella ja sarjalla erilaisia testejä, joilla jokaisen kuntotaso ja yleinen terveydentila selvitettiin perinpohjin. Tämän jälkeen kurssilaiset saivat henkilökohtaisen kunto-ohjelman, johon kuuluva liikunta suoritettiin kuitenkin ryhmässä.

Jokainen sai myös oman kuntokortin, jonka täyteen saaminen edellytti ahkeraa liikkumista vapaa-aikanaan. "Suorituksesi kelpasi onneksi tanssikin. Eipä varmaan usein

nähdä porukkaa, joka niin hikipäällä ja totuudessa vääntää humpppaa parketilla", he nauroivat.

"Ensimmäisen jakson jälkeen päättimme porukalla, että ne joilla on syytä laihduttamiseen, pudottavat painoaan vähintään kolme kiloa. Aika hyvin tähän tavoitteeseen päästiinkin, sillä parin kuukauden aikana painoa lähti pois yhteensä kolmisenkymmentä kiloa."

Toisella jaksolla oli heidän mielestään mielenkiintoista kuulla ergonomisesti oikeista työasunnoista ja tavoista. Tätä varten oli osanottajien työpaikoilla käyty videoimassa heidän työtään ja työtapojaan. Vuorotyöläisiä kiinnostivat kovasti myös nukkumiseen liittyvät selvitykset sekä rentoutumisvinkit.

Aslak-kurssilaisten ohjattu liikunta ei jää pelkästään kuntokurssien varaan, vaan he osallistuvat jakso-

jen välillä Kymin työterveyskeskuksen järjestämään kuntoiluun oman henkilökohtaisen kunto-ohjelmansa mukaisesti. Jotta saataisiin selville, onko kaikesta kunnan eteen ponnistelusta mitään hyötyä, he joutuvat vielä aikanaan lopputestiin.

Esimiesten tuki

Aslak-kurssilla mukana olleet yhtiölläiset toivovat, että tämäntyyppisen varhaiskuntoutuksen merkitys huomattaisiin myös osastojen johdossa ja työnjohdossa. Kurssista järjestetään tiedotustilaisuuksia, joihin kutsutaan kuntoutukseen osallistuvien lisäksi myös heidän esimiehiään. Heidän ymmärtämyksenä ja tukensa kuntoutusta kohtaan on tärkeää.

TYÖTERVEYSKESKUS TIEDOTTAA

Terveys tavaksi -tartu tilaisuuteen -kampanja jatkuu ....

Painonvartija-ryhmä aloittaa

Painonvartija-ryhmä aloittaa 28.9. klo 16.30 työterveyskeskuksessa. Kurssin hinta osallistujalle on entisen tavan mukaan 250 mk. Halukkaat voivat ilmoittautua oman alueensa työterveyshoitajalle.

Liikuntaryhmät 18.9.-15.12.1995

Maanantaisin:

Klo 16.00 - 16.30 vesivoimistelu, klo 17.00-18.00 TULES-jumppa (ammattikoulu), klo 18.30-19.00 vesivoimistelu (aloittelijat), klo 19.00-19.45 vesivoimistelu.

Keskiviikkoisin:

Klo 15.00-16.00 TULES-jumppa (ammattikoulu), klo 16.15-16.45 vesivoimistelu, klo 17.00-18.30 niskan ja selän itsehoitokurssit toimihenkilöille (1. kurssi 20.9.-11.10.1995, 2. kurssi 18.10.-8.11.1995 ja 3. kurssi 15.11.-13.12.1995), klo 19.00-19.45 vesivoimistelu (aloittelijat).

Torstaisin:

Klo 15.00-15.45 vesivoimistelu.

Ryhtiin ilmoittautumisia ottaa vastaan työterveyskeskuksessa fysioterapeutti **Sari Kaistakorpi**, puh. 2385. Ennakoilmoittautumiset keskiviikkona 13.9.1995 klo 13-15. Uudet osallistujat ovat etusijalla.

TULES-jumppa:

- On tarkoitettu erilaisista tuki- ja liikuntaelimestön vaivoista kärsiville
- Tavoitteena on monipuolisella liikunnalla vahvistaa vartalon lihaksistoa, rentouttaa kireitä lihaksia ja muuten vaan saada uusia kokemuksia erilaisten liikuntalajien parissa
- Ryhmäläisille jaetaan syyskauden alussa eri jumppakertojen teemat

Niskan ja selän itsehoitokurssit toimihenkilöille:

- Kurseja on syksyn aikana kolme, jokainen kestä 4 x 1,5 tuntia
- Tavoitteena on tutustua erilaisiin itsehoitokeinoihin niskan ja selän vaivoissa
- Kurssilla tutustutaan sekä teoriassa että käytännössä mm. selkärangan rakenteeseen, lihasten vahvistamiseen, venyttämiseen ja liikkuvuuden kehittämiseen, rentoutumiseen, ergonomiaan ja kotihierontaotteisiin

Vesivoimistelu:

- Sopii kuntoiluunotona lähes kaikille, myös miehille
- Osallistuminen EI edellytä uimataittoa
- Veden nosteen ansiosta voit jumppata turvallisesti
- Veden vastus hostaa liikkeitä

Asenne muuttui

Kahden ensimmäisen kuntoutusjak-

Jyrki Ahola toteaa väitöksessään, että strateginen ajattelu on kehittänyt suuntaan, jossa kova suunnittelutekninen ajattelu antaa tilaa ihmisistä korostavalle johtamismallille.

Apulaisjohtaja Jyrki Ahola, 50, Kymmene Oy:n taloussuunnittelusta on väitellyt kauppatieteiden tohtoriksi Lappeenrannan Teknillisessä Korkeakoulussa. Aholan väitöksen aiheena oli Yrityksen strategiaprosessi - Näkökohtia strategisen johtamisen kehittämiseksi konserniorganisaatioissa.

Aholan toukokuussa suorittamalla uudella tohtorinväitöksellä kuten viimevuotisella kauppatieteiden lisensiaatin tutkinnolla on merkityksensä myös Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun historiassa, sillä kumpikin oli laitoksen ensimmäinen kauppatieteissä.

Kymmene Oy:n taloussuunnitte-

luosaston toiminnasta Jyrki Ahola on vastannut vuodesta 1988 lähtien. Hänen tehtäviinsä kuuluu konsernin strategiaprosessin kehittäminen ja koordinointi sekä johdon päätöksenteon tukijärjestelmien kehittäminen ja kehittämistyön koordinointi. Ennen nykyiseen toimeen siirtymistään hän toimi Kaukas Oy:ssä taloussuunnittelun päällikkönä vuodesta 1980 lähtien ja tätä ennen yrityssuunnittelijana vuodesta 1975.

Väitöksessään Ahola selvittää näkökohtia strategisen johtamisen kehittämiseksi konserniorganisaatioissa, mistä lyhyesti seuraavassa:

Yritysten strategiat ovat olleet mielenkiinnon kohteena jo varsin

pitkään. Niitä on tutkittu paljon ja kauan niin teoreettisesti kuin käytäntölähtoisestikin. Strategioiden tuottamiseksi ja toimeenpanemiseksi tarkoitettujen prosessien on usein sivuutettu, tai niitä on käsitelty kaavamaisesti päätösprosessien tapaan. Kokemusperäistä tietoa strategiaprosesseista on niukasti ja varsinkin yksittäisten yritysten prosesseista on tietoa varsin vähän. Aholan tutkimus on keskittynyt määrittelemään strategiaprosessin kriittiset alueet, konsernijohdon tehtävät tässä prosessissa sekä konsernityyppisen yrityksen strategiaprosessin malliratkaisun.

Strateginen ajattelu on kehittänyt suuntaan, jossa kova suunnittelutekninen ajattelu antaa tilaa ihmisistä korostavalle johtamismallille: nyt nähdään laajemmin myös ihminen organisaation sisällä - johtajana ja johdettavana. Strateginen johtaminen, johtajuus ja strategiat eivät voi olla vain ylimmän johdon ominaisuus ja yksinoikeus; mm. kommunikointien johtajien merkitys organisaatiolle korostuu.

Strategiaprosesseihin liittyy tiettyjä **kriittisiä alueita** tai asioita, joiden tulisi olla hallinnassa, jotta prosessi voisi tuottaa toimeenpanokel-

poisia strategioita, ja organisaatio ne myös toteuttaisi. Organisaatiolla tulisi olla laajasti tietoa konsernitasoisista visioista ja päämääristä. Strategiaprosessin tulisi liittyä myös päivittäiseen johtamistyöhön organisaation eri tasoilla.

Tutkimuksessa peräänkuulutetaan strategiaprosesseihin laajaa näkökulmaa asioiden käsittelyssä. Lyhyen aikavälin johtamisongelmien ja strategiaprosessitehtävien käsittelyssä olisi pystyttävä löytämään tasapaino. Kilpailukentän muutosten ja niistä johdettavien haasteiden on oltava hallinnassa siten, että haasteisiin vastaamiseen jää riittävä varo aika.

Strategisessa johtamisessa on tärkeää huolehtia tasapainoisesti sekä liiketoiminnan teknisestä johtamisesta että ihmisten johtamisesta. Varsinkin suurissa konserniorganisaatioissa, joissa vallitsee erilaisia yritys- ja ryhmäkulttuureja, on tärkeää huomioida näiden kulttuurien ja niissä vallitsevien arvojen merkitys strategioiden muodostukselle ja ennen kaikkea niiden toimeenpanolle. Organisaatioiden välisen kommunikoinnin, viestinnän ja yhteistyön merkitys nousi tutkimuksessa erääksi strategiaprosessin keskei-

simmistä kriittisistä alueista.

Konsernijohdolla on tiettyjä rooleja konsernin strategiaprosesseja toteutettaessa. Johto on *arvonlisääjä* kasvattamalla sille uskottua, taseessa osoitettua omaisuutta. Se on *pelikentän määrittelijä* osoittamalla toiminta-ajatuksella, visioilla, päämäärillä sekä tavoitteilla, missä konsernina halutaan olla mukana. *Pelissäntöjen määrittelijänä* se määrittelee konsernitasoiset toimintapolitiikat. Konsernijohto on *voimavarojen kasvattaja ja jakaja* hankkiesaan ja jakaessaan yhteisiä resursseja. Se on *koossapitäjä, karsija ja kasvattaja* rakentaessaan konsernikokonaisuutta. Ei myöskään sovi unohtaa konsernijohdon roolia *kulttuurien ja arvojen muokkaajana* konsernissa. Kaikissa edellä mainituissa rooleissa konsernijohto toimii myös *kommunikoinnin ja viestijän* roolissa. Konsernijohto on konsernin strategiaprosessin *primus motor* - muutosprosessien käynnissäpitäjä.

Strategiaprosessin merkitys on olennainen: koko liiketoiminnan elinvoima riippuu siitä, kuinka strategiaprosessin johdonmukaisuus saadaan rakennettua ja kuinka siihen saadaan tarpeeksi mielikuvitusta.

Löytynyt

Karhulahden erämajalta on löytynyt miesten rannekello. Tiedustelut Ky henkilöstöpalvelu/Rantanen.

Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiön vaalit

Kymin Osakeyhtiön 100-vuotissäätiön sääntöjen 8. pykälän mukaan säätiön valtuuskunnan jäsenten vaali kaksivuotiskaudeksi 1996-1997 suoritetaan säätiön hallituksen toimesta järjestettävissä vaaleissa.

Toimihenkilöt ja työntekijät, kummatkin erikseen, ehdottavat ja valitsevat jäsenet säätiön valtuuskuntaan. Vain vakinaisessa työsuhteessa olevat henkilöt voivat olla ehdokkaina. Ehdokkuus edellyttää ehdokkaan suostumusta.

Seuraavien säätiön piiriin kuuluvien yritysten henkilöstöä pyydetään kirjallisesti ilmoittamaan 30.9.1994 mennessä säätiön asiamiehelle **Stig-Olof Lindholmille** omat ehdokkaansa varsinaisiksi jäseniksi sekä näiden henkilökohtaisiksi varajäseniksi:

Kuusankoski:

Kymmene Oy
Kymin Paperiteollisuus Oy
Kaukas Oy
Oy Finnterminals Ab
Finnish Chemicals Oy
Oy Finnish Peroxides Ab

Helsinki:

Kymmene Oy

Erovoimaiset valtuuskunnan jäsenet ja varajäsenet ovat:

Työntekijäjäsenet: varsinainen jäsen Jorma Henner (varajäsen Hannu Väkevä), Eero Jaakkola (Arto Tiihonen), Seppo Järvisalo (Jukka Suortanen), Jaakko Lehto (Tapani Brandtelli), Pertti Mäkelä (Hannu Simola), Kaarina Tuukkanen (Irma Ojala).

Toimihenkilöjäsenet: Urpo Huuskonen (Leena Parvinen), Antti Launikari (Leena Heimonen), Tuomo Lindén (Timo Honkanen), Olavi Martikainen (Markku Leppäkoski), Seija Piensalmi (Satu Silvonon), Pentti Roitto (Henry Mårtens).

Vaalitoimituksen ajan ja paikan sekä ehdokkaiden nimet ilmoittaa säätiön hallitus.

Hallitus

Hienopaperin joukkue paras petankkissa

Kesäkuun alussa Nikkarin kentällä heitettyssä petankin joukkuekisassa oli paras hienopaperin joukkue. Voittajajoukkueeseen kuuluivat **Terttu Sihvola, Markkus Helminen, Henrik Karlsson, Johan Ehrnrooth ja Pentti Putkinen.**

Petankin joukkuekisoihin oli ilmoittautunut neljä joukkuetta: Combi, Hipa, Team-Labra ja AC-Petanque. Finaalissa kohtasivat Hipa ja

AC-Petanque. Mestaruuteen tarvittiin kaksi voittoerää ja tällä kertaa Hipa oli selvästi parempi ja voitti suoraan 2-0 (13-5, 13-9). Toiseksi tulleessa AC-Petanque -joukkueessa pelasivat **Jukka Ojonen, Pentti Eskelinen, Kalevi Meriluoto, Mika Riihimies ja Jarmo Lehtonen.** Combi selvitti kolmannen sijan edukseen Team-Labrasta.

Kymi-ravit 28.9.

Kaikki kymiläiset ovat tervetulleita seuraamaan **28. syyskuuta klo 18** Kouvolan raviradalla järjestettäviä Kymi-raveja.

Lippuja saa osastoilta syyskuun puolesta välistä lähtien, mistä tiedotetaan myöhemmin osastojen ilmoitustauluilla ja memon välityksellä.

Tietokoneblues...

Yksi homma tää, yritykseks jää, kun tulostus ei onnistu ei toimi jutut nää. Se error sanoo, se error sanoo... Miten kaikkois tietokoneblues...

Homma jälleen uus, kone jumiutuu, taas se täytyy buutata ei auta keino muu. Mä mistä saisin, mä mistä saisin voimaa kestää tietokoneblues...

Aamu koittaa uus, monipuolisuus, tuo tietokoneen maailman luoneen joustamattomuus, mua kauhistuttaa mut lannistuttaa... Hiljaa soi taas tietokoneblues... 'Modesty'

KIITOS

Koska minun on käytännössä vaikeata tavoittaa jokaista minua merkkipäivänäni muistanutta yhtiöläistä ja ystävää, haluan lämpimästi kiittää myös Uutiskymin kautta Teitä kaikkia minulle osoittamastanne huomavaisuudesta. Teitte minulle unohtumattoman päivän.

Lasse Mäkelä

Sydämelliset kiitokset muistamisesta 28.6.1995.

Hannu Backman

Parhaimmat kiitokset arkkisalin henkilökunnalle muistamisesta jäädessäni pois työelämästä. P.S. Vieläkin muistan R.S:n sanat 26.10.94: "Sinun paikkasi oli vaikea jne..."

Mikko Järvinen

Parhaimmat kiitokseni muistamisesta jäädessäni vapaalle.

Taisto Salminen

Lämpimät kiitokset muistamisesta 100-vuotispäivänämme.

Irma ja Juhani Ojala

Parhaimmat kiitokset muistamisesta.

Seppo Virtanen

Lämpimät kiitokset muistamisesta merkkipäivänäni.

Ulla Ristola

Parhaimmat kiitokset muistamisesta jäädessäni vapaalle.

Pasi Taitonen

Lämmin kiitos kaikille teille lukuisille kymiläisille ja mikonlinalaisille, jotka ilahdutte minua tervehdyksellä merkkipäivänäni.

Eero Niinikoski

Kiitän merkkipäivääni muistaneita.

Kalevi Lukkari

Kiitän.

Heimo Helikoski

HENKILÖUUTISIA

Pentti Putkinen

Kirsti Stylman-Anttila

Heikki Järvenpää

Antti Sopenan

Aili Piironen

Kymin Paperiteollisuus Oy
Kymin paperitehdas
Tekn.yo. **Pentti Putkinen**, 25, on tullut 1.8.1995 käyttöinsinööriksi paperitehtaalle.

Rakennusosasto
Maa- ja metsätaloustieteiden maisteri **Kirsti Stylman-Anttila** on 12.6.1995 nimitetty puhtaanapito-päälliköksi rakennusosastolle. Hänen vastualueenaan on Kymin kiinteistöjen puhtaanapito ja kehittäminen. Hän raportoi rakennusosaston päällikkö Markku Pasille.

Kirsti Stylman-Anttila on toiminut viimeksi Suomen Siivousteknisen liiton toiminnanjohtajana.

Kymmene Oy
Kymmene tehostaa EU-päätöksentekoon, kauppapolitiikkaan ja yhteiskuntasuhteisiin liittyvien asioiden seuranta ja hoitoa. Tehtävään on nimitetty 1.8.1995 alkaen johtaja, valt. maist. **Heikki Järvenpää**, 46. Hän raportoi uudessa tehtävässään Kymmene Oy:n toimitusjohtaja Martin Granholmille.

Heikki Järvenpää vastaa edelleen Kaukas Oy:n yhteiskuntasuhteista esimiehenään yhtiön toimitusjohtaja Hannu Schildt.

Tietohallinto
Insinööri **Antti Sopenan**, 32, 1.8.1995 alkaen nimitetty erikoisuunnittelijaksi Kymmene Oy:n tietohallintoon vastualueenaan AS/400 ja RS/6000 palveluihin liittyvät ylläpito- ja kehitystehtävät. Hän on ai-

kaisemmin toiminut teknisenä asiantuntijana Suomen IBM Oy:ssä. Antti Sopenan raportoi palvelupäällikkö Jukka Rengolle.

Kaukas Oy
Viestintä
Kaukas Oy:ssä on 1.8.1995 perustettu viestintäryhmä, jonka tarkoituksena on vastata yhtiön ulkoisen ja sisäisen tiedottamisen sekä markkinoitviestinnän toteuttamisesta sekä kehittämisestä.

Viestintäryhmän vetäjänä toimii markkinoitvipäällikkö **Aili Piironen**, jonka pääasiallinen tehtävä on ryhmän toiminnan kehittäminen ja toimintojen koordinoiminen. Lisäksi hän vastaa Kymmene Oy:n aikakauslehtipaperit-toimialan yhteisestä markkinoitviestinnästä. Hän raportoi paikallisjohtaja Viljo Paljalle.

Viestintäryhmän muut jäsenet ovat yhteys sihteeri **Eija Hirvonen**, toimitussihteeri **Arja Kuoppala**, markkinoitviestintäpäällikkö **Kirsti Lehtonen** ja **Mariitta Stenbäck**, tiedotus. He raportoivat toiminnastaan Aili Piironelle.

Yhteys sihteeri **Eija Hirvonen** vastaa viestintäryhmän sisäisestä hallinnosta, tiedotteiden ja muun materiaalin sisäisistä jakeluista ja jakelulistojen ylläpidosta, puhelinuutisista, ilmoitustaulujen ylläpidosta ja kehittämisestä (sähköiset ilmoitustaulut), lehtitilauksista sekä ryhmän valokuva- ja dia-arkiston ylläpidosta.

Toimitussihteeri **Arja Kuoppa-**

la vastaa sisäisestä tiedottamisesta ja Kaukas-lehden toimittamisesta.

Markkinoitviestintäpäällikkö **Kirsti Lehtonen** vastaa Kaukas Oy:n tuotteiden (paperi, sellu, kemiallisen tehtaan tuotteet, sahatavara, puutuotetehtaiden tuotteet) markkinoitviestinnän toteuttamisesta yhteistyössä eri osastojen markkinoitviestintämateriaalin kanssa.

Mariitta Stenbäck vastaa yhtiön ulkoisesta tiedottamisesta sekä kaikkia osastoja palvelevan markkinoitviestintämateriaalin tuottamisesta.

Kaukas-lehden päätoimittaja on 1.8.1995 alkaen paikallisjohtaja **Viljo Paljakka**.

Kaukas Oy:n yhteiskuntasuhteista vastaa johtaja **Heikki Järvenpää**. Hän koordinoi myös yhtiön lahjoittamien avustusten myöntämisen.

Tutkimusosasto
Dipl.ins. **Aki Saarinen** on nimitetty tutkijaksi tutkimuskeskuksen graafiseen jaokseen 24.6.1995 alkaen. Hän raportoi dipl.ins. Eeva Jernströmille. Aki Saarinen siirtyy ko. tehtävään Voikkaan paperitehtaalta, missä hän on toiminut käyttö- ja asiakaspalvelutehtävissä.

Dipl.ins. **Tommi Perälä** siirtyy graafisesta jaoksesta takaisin massa- ja prosessitutkimukseen tutkijaksi. Hän raportoi dipl.ins. Juhani Pyllkölle.

ELÄKKEELLE

Kymin Paperiteollisuus Oy

Päälouottamusmies **Kalle Hautamäki** selluntuotanto (35 palveluvuotta), autonkuljettaja **Esko Holmi** tehdaskuljetukset (35), massaosastonhoitaja **Martti Honkanen** PK 1-2 (36), merkkaja **Matti Juusela** C-laitos (40), muoviasentaja **Pertti Kaukola** koneosasto (40), siivooja-taulunvaihtaja **Anneli Korpelainen** Y-osasto (23), työnjohtaja **Kalevi Kuokkanen** rakennusosasto (35),

valkaisija **Tauno Lampinen** hienopaperi/hiomo (37), autonkuljettaja **Tuure Lehtinen** tehdaskuljetukset (42), keittäjä L1-2 **Veikko Okka** selluntuotanto (41), asentaja **Taisto Salminen** konekorjaamopalvelut (37).

Kaukas Oy

Tehdassiistijä **Kirsti Oksanen** Voikkaan höyryos. (22 palveluvuotta), päälämmittäjä **Pentti Rautio** Voikkaan höyryos. (38).

MERKKIPÄIVIÄ

50 vuotta

Autonkuljettaja **Tuomo Ranki** tehdaskuljetuksista täyttää 50 vuotta 3.10. **Matkoilla**.

Asentaja **Raimo Toivonen** koneosaston korjaamopalveluista täyttää 50 vuotta 2.9.

Yhtiön palvelukseen hän on tullut vuonna 1962 Kymin sellutehtaalta. Kunnossapitotehtävissä hän on ollut vuodesta 1971 lähtien.

Raimo Toivosen vapaa-aikaan kuuluvat penkkiurheilu, musiikki ja automatkailu. Perheensä kanssa autoillen ja teltaillen hän on kiertänyt 28 eri maassa. Innokkaana penkkiurheilijana hän matkusti autolla myös elokuun alussa olleisiin Göteborgin MM-kisoihin. Vuonna 1992 hän auttoi kannustamaan suomalaisia urheilijoita Barcelonan olympialaisiin. **Merkkipäiväänsä hän viettää matkoilla**.

Vartija **Paavo Westman** suojeluosastolta täyttää 50 vuotta 5.9. Hän on syntynyt Liperissä.

Yhtiön palvelukseen hän on tullut vuonna 1975 vartiointiin.

Paavo Westmanin vapaa-aikaan kuuluu ammunta. Hän on toiminut

Kuusankosken Ampujat ry:n puheenjohtajana vuodesta 1991 ja yhdistyksen hallituksessa hän on ollut vuodesta 1988 pistoolijaoston vetäjänä. Westman on SAL:n Kaakkois-Suomen alueen ampumajaostossa harrastevaliokunnan puheenjohtaja ja Kymenlaakson maakunnan (entisen SVUL:n Kymenlaakson piirin) ampumajaoston puheenjohtaja. Hän on Voikkaan Seudun Reservinliikeyhdistyksen johtokunnan jäsen. **Vastaanotto Kansantie 6 A klo 12-18**.

Paavo Westman

Lämmittäjä **Matti Tuominen** Kuusanniemen höyryvoimalaitokselta täyttää 50 vuotta 7.9. **Merkkipäivävastaanotto kotona**.

Keittäjä L3 **Henry Heimonen** Kuusanniemen sellutehtaalta täyttää 50 vuotta 14.10. **Merkkipäivävastaanotto kotona**.

Ilmaisia vuoroja tennishallilla

Tenniskerho on varannut syksyksi ja talveksi Kuusankosken tennishallilla kaksi pelivuoroa, joita jäsenet voivat saada ilmaiseksi käyttöönsä. Kaksinpeliin annetaan tunti, nelinpeliin voi saada varaustilanteen sallissa myös kaksi tuntia.

Edellytyksenä ilmaisten vuorojen käytölle on se, että kaikki pelaajat ovat Kuusankosken Tehtaitten Ten-

niskerhon jäseniä. Kullakin jäsenellä saa olla voimassa vain yksi varaus kerrallaan.

Tunnit ovat maanantaisin klo 18.30-20.30. Ensimmäinen vuoro on 11.9.

Varauksia ottaa vastaan kerhon sihteeri **Terttu Niilo-Rämä**, puh. (402) 2167.

HENKILÖSTÖPALVELU TIEDOTTAA

Ruskamatkalle!

Yhtiöläisten ruskamatkalle Kilpisjärvelle ja Tromssaan on vielä muutama paikka. Tiedustele henkilöstöpalvelusta.

Liikkumaan!

Kuntokausi alkoi 15.8. Kuntokortteja henkilöstöpalvelusta ja liikuntayhdistyksen jäseniltä. Säännöt ja palkinnot kuten edellisellä kaudella.

Puutöihin!

Syyskausi Marsinkadun puutyöpajalla alkaa ma 18.9. Vuorot ma-pe klo 17-21. Eläkeläisillä myös Virta-

kivessä ti ja to. Toista puutyöohjaaja/valvojaa etsitään. Ilmoittaudu henkilöstöpalveluun.

Patikkaretkelle!

Syyskuun 9. päiväksi suunniteltu patikkaretki joudutaan siirtämään toiseen ajankohtaan. Seuraa ilmoitustauluja ja tiedustele henkilöstöpalvelusta.

Verlaan!

Verlan täysihoitokausi päättyy 15.9. Lomamajan voit vuokrata myös kuu-kaudeksi. Soittele ja tiedustele numerosta 2294.

Kolmen kovan koitos

Kymi, Kaukas Oy:n Voikkaan ja Lappenrannan tehdas kisailevat jälleen lentopallossa ja suunnistuksessa

Kolmen Kovan Koitoksessa keski- viikkona 13.9. Kuusankoskella ja Verlassa.

Petankki- kisas Nikkarinkentällä

Nikkarikerhon kentällä kamppailaan jälleen petankkin merkeissä 11.9. klo 18, tällä kertaa henkilökohtaisesta paremmuudesta. Tarvittaessa kilpailua jatketaan seuraavana maanantaina. Kilpailuun voivat osallistua Kymen, Finnterminals, Combitransin ja Kuusankoskella Kymmene Oy:n palveluksessa olevat.

Ilmoittautumiset 8.9. klo 15 mennessä: **Lasse Ahlroth**, puh. 3930, memo AHLROLA, **Jan-Erik Grön**, puh. 2314, memo GRONJA, **Jukka Ojonen**, puh. 3652, memo OJONEJU.

KUOLLUT

Kymi-yhtiön entinen lakiasianosaston päällikkö, varatuomari **Carl Johan Ahlbom**, 84, kuoli 3. kesäkuuta Turussa.

Ahlbom tuli yhtiön palvelukseen varatuomariksi lakiasianosastolle vuonna 1937. Vuonna 1950 hänet nimitettiin lakiosaston päälliköksi, josta tehtävästä hän siirtyi eläkkeelle vuonna 1975.

Edellisen lehden ilmestymisen jälkeen tietoomme tulleet kuolleet eläkkeensaajat:

Matti Alatalo, 77, suunnittelu (kuollut 9.7.), **Taimi Hokkanen**, 68, Voikkaan paperitehdas/yhteiset (20.6.), **Torsti Hopea**, 79, Ky paperi PK 7 (6.6.), **Teuvo Huuhko**, 65, Kni sellu (25.7.), **Juha Häkkinen**, 85, vartiointi (15.6.), **Eeva Lännepää-Seppälä**, 76, Vo konttori (19.7.), **Pirkko Niilola**, 66, konttoripalvelu (23.6.), **Eino Nikunen**, 73, rakennusos. (21.6.), **Leevi Ollila**, 88, Ky sulfiittisellu (23.7.), **Risto Rautio**, 64, rakennusos. (21.7.), **Onni Riiehlä**, 67, kuljetus (26.7.), **Heikki Roivas**, 86, Ky paperi F (20.7.), **Saima Rihu**, 91, kiinteistöos. (15.6.), **Kerttu Strandberg**, 84, Ky Paperi Y (2.6.), **Pentti Virtanen**, 79, Vo puuhiomo (4.6.).

UUTISKYMI

NUMERO 8/1995

Toimitus: Kymin Paperiteollisuus Oy, viestintäosasto, 45700 Kuusankoski, puh.vaihde (951) 4021, telexi 52211 kymco fi, telekopio (951) 402 2186, memotunnus KYTIED.

Päätoimittaja: Reijo Virta, puh. (951) 402 2168.

Toimitussihteeri: Kimmo Reki-

mies, puh. (951) 402 2169.

Toimittaja: Irma Niemi, puh. (951) 402 2173.

DTP-kuvat: Arja Mellanen, puh. (951) 402 2225

Osoitteenmuutokset: Terttu Niilo-Rämä, puh. (951) 402 2167.

Kirjapaino: Uusimaa Oy,

Teollisuustie 19, 06150 Porvoo,

puh.vaihde (915) 661 61.

Paperi: Griffin KymexCote 115

g/m², hiokepitoinen kaksoispäälly-

tetty painopaperi. Paperille on

myönnetty pohjoismaisen ympäris-

tömerkin käyttöoikeus,

numero 404 012.

Lehden seuraava numero

ilmestyy 29.9. Lehden tarkoitetun

aineiston on oltava perillä toimituk-

sesssa viimeistään 13.9. klo 16.00.

ISSN 0358-416X.

KYMMENE

TEKSTI: IRMA NIEMI, KUVAT: KIMMO REKIMIES

Talkootyön puuhämies Kari Saarenpää ja Valkealan kotiseutuyhdistyksen puheenjohtaja Osmo Seppälä toteavat, että torni on erittäin arvokas niin kulttuurihistoriallisesti kuin matkailunkin kannalta.

ELVINGIN TORNI avattiin yleisölle

Pohjois-Valkealassa, noin 10-15 minuutin automatkan päässä Selänpään kylästä, sijaitseva Elvingin torni on kunnostettu ja avattu yleisölle. Tornin vihkiäiset olivat 1. heinäkuuta.

Tästä noin 20 metriä korkeasta näköalatornista avautuvat kävijälle mieleenpainuvat maisemat Valkealan, Jaalan ja Mäntyharjun kuntien metsäerämaihin, Tihvetjärvelle, Vuohijärvelle ja Repovedelle. Ensimmäisen kuukauden aikana tornista avautuvia maisemia kävi ihastelemaan parisen tuhatta henkilöä.

Elvingin torni ja maa-alue ovat Kymmene Oy:n omistuksessa, mutta Valkealan kunnalla on oikeus käyttää tornia matkailutarkoituksiin. Käytännössä tornin hoidosta vastaa sen kunnostuksen tehneet Valkealan Lions-klubit.

Tornin rakennutti v. 1905-1907 aikansa merkkihenkilö, vuorineuvos Rudolf Elving (1849-1927). Hän oli mukana valtionhallinnossa ja lukuisten yritysten johdossa. Hän oli myös asianajaja, suurmaanomistaja ja kartanonherra. Yhtiön historiaa muistaville hänen nimensä on tuttu Voikkaan tehtaan perustajana ja Kymen Osakeyhtiön toimitusjohtajana (1904-1908).

Hänen aikanaan näkötorntia käytettiin palovartiointiin sekä metsästyksen ja kalastuksen valvontaan. Vuorineuvos itse vei sinne myös mielellään vieraita ihastelemaan omistamiaan maa- ja vesialueita. Sotien aikana se toimi lottien ilmailuvontapaikkana. 1950-luvun lopulla tornin sisäportaat tuhoutuivat tulipalossa, minkä jälkeen se on ollut suljettuna.

Tässä kahdeksankulmaisessa tornirakennelmassa on käytetty käsin-

valettuja sementtitiiliä. Erikoislaatuisten rakennustekniikan kerrotaan olevan Elvingin Saksan tuliaisista. Rakennustyön teki kouvolaalainen rakennusmestari Kaarle Malmberg (myöh. Ketomaa).

Vuorineuvos Elvingin omistamat noin 5 000 hehtaarin suuret maa-alueet sijoituivat pääosin Anttilan, Hevosojan ja Pihlajasaaren kylien alueelle. Hän rakennutti mailleen Kirjokiven kartanon, jonka rakennuksiin myös maellä oleva näköalatorni kuuluu. Päärakennusta ympäröivän niemen ja puiston alueella on ollut kaikkiaan 14 erillistä rakennusta.

Huhujen mukaan Elvingin torni olisi pienennös hänen hyvän ystävänsä Aulangon vuorineuvoksen vastaavanlaisesta näköalatornista Hämeenlinnassa. Hän jäljitteli muissakin kartanoa ympäröivissä rakennuksissa ja puistoalueissa ystävänsä tyyliä.

Vuonna 1913 Elving myi pääosan metsäomaisuudestaan ja Hevosojan suurtilan Kymiyhtiölle, jolloin myös torni tuli yhtiön omistukseen. Vuonna 1963 Kouvolan kaupunki osti Elvingin Ruotsissa asuvalta perikunnalta pahoin rappeutumaan päässeen Kirjokiven kartanon niemen rakennuksineen ja Kymen Osakeyhtiö muut alueet.

Kulttuurihistoriaa

Museovirasto on aikoinaan todennut tornin kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi ja määritellyt sen kunnostamisen kohteeksi, mutta varojen puute esti työhön ryhtymisen.

Valkealan kotiseutuyhdistyksen puheenjohtaja Osmo Seppälä kertoo, että Kymen ja Valkealan kunnan välinen torniin liittyvä yhteistyö alkoi jo 1980-luvulla. Tuolloin oli

sovittu, että yhtiö antaa tornin maa-alueineen sekä sinne johtavan 'työtien' kunnan käyttöön. Tornin kunnostukseen yhtiöllä ei ollut mahdollisuuksia, vaan se jätettiin odottamaan museoviraston toimia. Viime syksynä asia otettiin uudelleen esille ja hallinnon johtaja Lasse Mäkelän myötävaikutuksella kunnostus nyt-kähtikin liikkeelle yhdessä Valkeala/Vekaran ja Valkealan Lions-klubien kanssa.

Talkoovoimin tehdystä mittavasta kunnostustyöstä vastasivat klubien jäsenet. "Kymen kautta saatiin porastarvikkeet. Klubien varoja ei kunnostustyöhön ole käytetty yhtään, vaan kaikki on saatu lahjoituksina. Kuvaavaa ihmisten suhtautumiselle oli, että rahaa kerättyä vain kahdesta paikasta saatiin kieltävä vastaus", kertoo yksi projektin puuhämiehistä Kari Saarenpää Valkealan Lions-klubista.

Tornin kunnostus aloitettiin viime toukokuussa. Alkukesän aikana korjattiin murtuneet tiilet, tehtiin sisä- ja ulkomaalaukset, rakennettiin portaat sekä tehtiin ikkunat puitteineen. Tornin huipulle rakennettiin myös pleksilasinen katos sadevesijärjestelmiseen. Rakennustyön suunnittelusta vastasi Reijo Hynninen. Kunnostustyöhön osallistui yli kolmekymmentä henkilöä.

Talkoohommat eivät rajoittuneet pelkästään tornin kunnostukseen vaan tornimäelle tehtiin myös kunnan tie, minkä ansiosta sinne pääsee nyt myös linja-autolla.

Matkailulle tärkeä

Torni liittyy kiinteästi Pohjois-Valkealan ulkoilureitistöön, ja se on hyvä kiintopiste joko patikkaretken alkuun tai loppuun. "Kun ihmiset tulevat tänne, he poikkeuksetta kysy-

Yli 20 metriä korkeassa kahdeksankulmaisessa tornirakennelmassa on käytetty käsinvalettuja sementtitiiliä.

vät, että mistä pääsee Riippusillalle, Mustallevuorelle tai Olhavanvuorelle", Saarenpää selvittää.

Pohjois-Valkealan metsissä on käynyt matkailijoita ahkerasti jo 1970-luvulta lähtien. Nykyisin kesäretkeilijöiden määrän arvioidaan hipovan jo kymmentätuhatta.

Eläkkeellä oleva maanviljelijä Osmo Seppälä on toiminut toistakymmentä vuotta oppaana Valkealan ulkoilureiteillä ja järjestänyt luontoretkiä. Hän arvostaa tornin kunnostuksen erittäin korkealle. "Tää torni täydentää Pohjois-Valkealan matkailun isolla iillä. Se on näyttävien ja kuvaa parhaiten kotseudun merkitystä. Täältä pääsee kattoon kokonaisuuden."

Torni on Seppälän mukaan hyvä myös opetustarkoituksessa. Koulu-

laisille voidaan pitää siellä esimerkiksi maantiedon oppitunti, selvittää metsänhoitoa ja maastonmuodostusta. Alueen historiakin tulee samalla tutuksi. Osmo Seppälä tuntee Elvingin tarinan perinpohjan. Hän kertoo sen lisäksi rehevällä Valkealan murteella, jota kannattaa lähteä kuuntelemaan.

"Elving ol omaperäin siit, ett se vihas savolaisii. Tuos kulmas ol tykkipatter ja piiput ol osotettu nimenomaa Savo", hän kertoo entisen kartanon herran kummallisuuksista.

Torni on yleisölle avoinna vielä syyskuun ajan lauantaisin ja sunnuntaisin klo 12-18. Käynnistä peritään 10 mk 'rapun kulutusrahaa'. Alle 12-vuotiaat lapset maksutta.

Verlassa maisteltiin Välimeren herkkuja

Sunnuntaina 6.8. Verlassa lähdettiin lounasmatkalle Välimerelle. Tapahtuman ideana oli esitellä viiden Välimeren alueen maan eli Italian, Turkin, Kreikan, Portugalin ja Espanjan ruokakulttuuria. Kustakin maasta oli tarjolla yksi alku-, pää-, ja jälkiruoka.

Ruokien ohjeet ja ideat löytyivät alan kirjallisuudesta ja myös keittiön tyttöjen Välimeren matkojen tuliaisina. Koska kalleimmat raaka-aineet rajattiin pois, kaikki tarvittava saatiin tutuilta tavarantoimittajilta. Oheismateriaalit ja muu rekvisiitta olivat kotoisin työntekijöiden omis-

ta varastoista.

Portugalilainen kalapata vierastutti ihmisiä eniten. Ravintolapäällikkö Annu Tohmon mielestä Suomessa ei olla totuttu syömään kalapataa vaan yleensä syödään keittoa. Kreikkalainen tsatsiki, maustamattomaan jogurttiin tehty valkosipulilla vahvistettu kurkkusalaatti, maistui asiakkaille hyvin voimakkuudestaan huolimatta. Parhaiten kävivät kaupaksi turkkilaiset lihavartaat eli pikkukebabit. Myös portugalilaiset halstratut sardiinit maistuivat lounasvieraille.

Lounastunnelmaa kohotti Hugo Mullqvistin orkesteri viihdyttämällä

ruokailijoita pytingin eteisessä Välimeren sävelmän.

Annu Tohmon mukaan kaikki sujui mainiosti. Vieraita oli noin 200 eli saman verran kuin viime vuonna. Asiakaspalaute on ollut erittäin positiivista. Monet tulivat keittiöön asti kiittämään. Annu Tohmo haluaakin kiittää kaikkia Välimeren lounasta nauttineita onnistuneesta tapahtumasta. Myös ensi kesänä Verlassa pyritään järjestämään vastaanvotus tilaisuus uuden teaman ympärille.

TEKSTI: ANNALEENA TERHEMAA, KUVA: KEIJO KOIVULA

Herkullinen lounaspöytä houkutteli Patruunan Pytinkiin noin 200 vierasta.